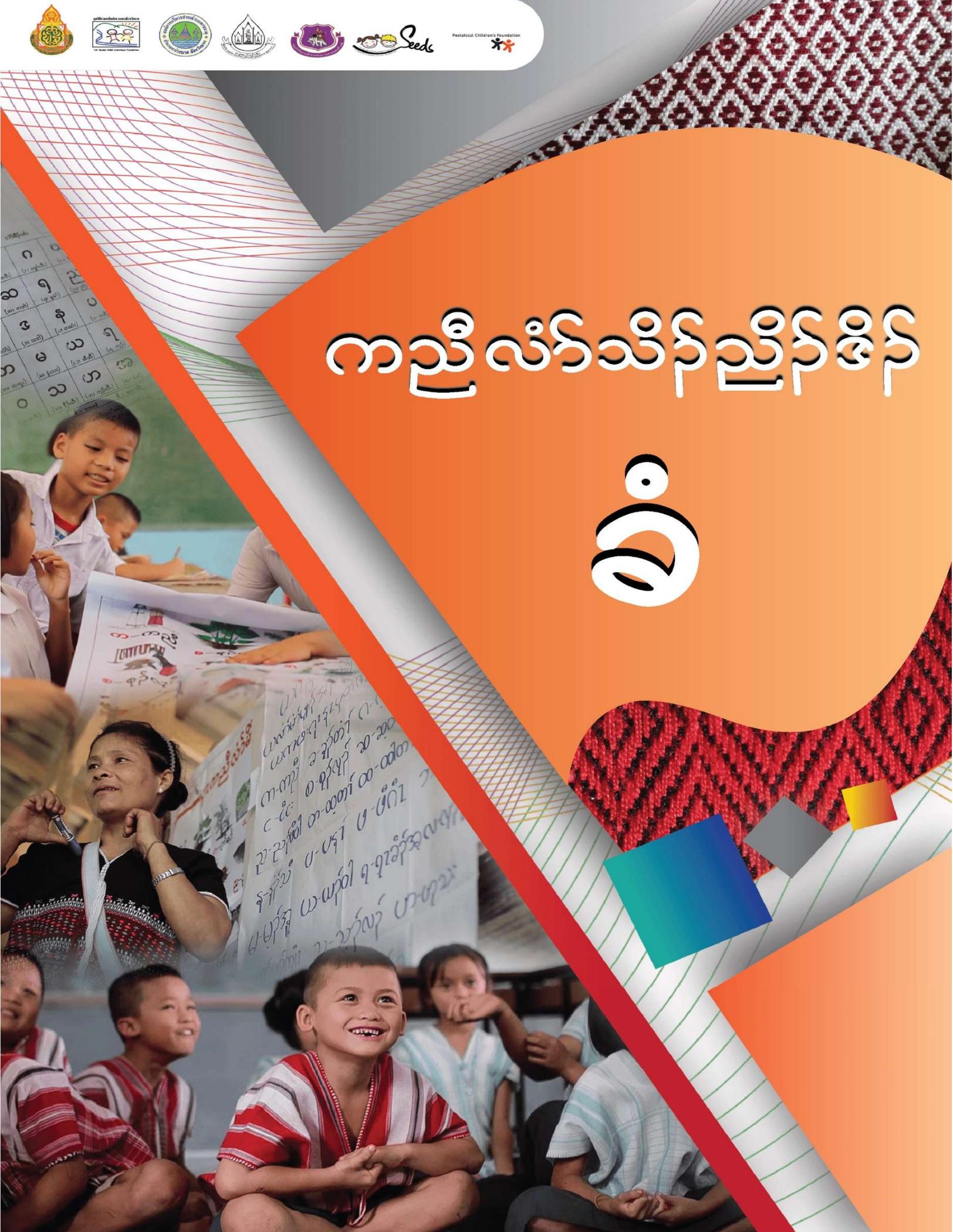

ကညီလိာ်သိာ်ညိာ်ခိာ်

မိ

တၢ်မၤလိခံပတီၢ်တပတီၢ်အဂီၢ်(၃၅န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်အကျိၤ-

- (၁)တၢ်ဆၢဂၤဆၢဝါဒီးဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး....၅န့ၣ်ရံၣ်
- (၂)ကွဲးမုၢ်နံၤဒီးလါအမံၤလၢကညီကျိၣ်....၅န့ၣ်ရံၣ်
- (၃)ကွဲးကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတကျိၤဒီးတကျိၤ.....၁၀န့ၣ်ရံၣ်
- (၄)ကွဲးထါဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးအခီပညီ.....၁၀န့ၣ်ရံၣ်
- (၅)ကွဲးတၢ်ပရၢဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ....၅န့ၣ်ရံၣ်

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ-

- (၁)ဆၢဂၤဆၢဝါလိာ်သးလၢကညီကျိၣ်သ့
- (၂)ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးလၢကညီကျိၣ်သ့
- (၃)ကွဲးမုၢ်နံၤဒီးလါအမံၤလၢကညီကျိၣ်ဘၣ်ဂၤဂၤ
- (၄)သူဝါၤတြိတဖၣ်ဒီးကွဲးဒုးကဲထီၣ်အိၤလၢကျိၤပဲၤသ့ဘၣ်ဂၤဘၣ်ကျိၤ
- (၅)ကွဲးထါဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတဖၣ်သ့
- (၆)ကွဲးတၢ်ပရၢဖုၣ်ဖုၣ်ညီညီသ့

စုကဝဲၤပိးလိလၢတၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်

- (၁) လံာ်အက့တီၣ်ဆံးဖိတဖၣ်လၢအိၣ် ဒီးတၢ်ကတိၤဆၢဂၤဆၢဝါဒီး တၢ်ကတိၤလၢညီန့ၣ်သူလၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဂီၢ်တဖၣ်
- (၂)မုၢ်နံၤတဖၣ်အမံၤအလံာ်က့တီၣ်ဖးလံာ်ဘၣ်
- (၃)မုၢ်နံၤတနံၤဒီးတနံၤအလံာ်က့တီၣ်ဖိ၇ဘၣ်-တစူၢ်(မၤအစူၢ်ပဲၤသိးဒီးကွိဖိအနီၣ်ဂံၢ်)
- (၄)လါအမံၤတဖၣ်ပာ်ဖိၣ်အလံာ်က့တီၣ်ဖးလံာ်ဘၣ်
- (၅)လါတလါဒီးတလါအလံာ်က့တီၣ်ဖိ၁၂ဘၣ်-တစူၢ်(မၤအစူၢ်ပဲၤသိးဒီးကွိဖိအနီၣ်ဂံၢ်)

တၢ်မၤလိ(၁)

တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဒီးဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး(၅န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်မၤလိအဂ့ၢ်တဖၣ်

၁.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သး

၂.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ

၁.ကွီုဖိကသ့ၣ်ညါသူတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဝီၢ်သဲဒီးကျိၤပဲၤတဖၣ်ဆူပုၤလၢအအိၣ်ဘူးအိၣ်တၢ်ဒုးပုၤတဖၣ်လၢအလိာ်အကျဲဒီးအဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဘၣ်

၂.ကွီုဖိကသ့ၣ်ညါသူတၢ်စံးတၢ်ကတီၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ပာ်ကဲဆူပုၤအိၣ်ဝးတရံးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်လဲၣ်.

၃.ကွီုဖိသုဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးဒီးပာ်ဖျါထီၣ်အနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်

၄.ကွီုဖိသုကွဲးဒီးဖးတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဝီၢ်သြဲဒီးကျိၤပဲၤတဖၣ်

စုကဝဲၤပိးလိလၢတၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်

(၁) လံာ်အက့တီၣ်ဆံးဖိတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကတီၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဒီးတၢ်ကတီၢ်လၢညီၣ်န့ၣ်သူလၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဂီၢ်တဖၣ်လၢကျိၣ်ၣ်ၣ်လၢာ်

(၂) လံာ်အက့တီၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးလိယာ်ကတီၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါတဖၣ်လၢကျိၣ်ၣ်ၣ်လၢာ်

တၢ်သိၣ်လိအကျဲဒီးအပတီၢ်တဖၣ်

(၁)တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သး(၂:၃၀န့ၣ်ရံၣ်)

၁.၁.တဲၤန့ၣ်ပာ်ကွီုဖိလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သး(၁၀မံးနံး)

၁.၂.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါအဒိတဖၣ်(က)လၢတီၤပူၤ(ခ)လၢကျဲပူၤ(ဂ)လၢဟံၣ်ပူၤ(၃၀မံးနံး)

၁.၃.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးညီညီလၢကျိၣ်ၣ်ၣ်လွံၢ်ကျိၣ်(၅၀မံးနံး)

၁.၄.တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်(၁န့ၣ်ရံၣ်)

(၂)တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး(၂:၃၀န့ၣ်ရံၣ်)

၂.၁.တဲၤန့ၣ်ပာ်ကွီုဖိလၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဂ့ၢ်(၁၀မံးနံး)

၂.၂.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဒိတဖၣ်(၃၀မံးနံး)

၂.၃.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးညီညီလၢကျိၣ်ၣ်ၣ်လွံၢ်ကျိၣ်(၅၀မံးနံး)

၂.၄.တၢ်ဂဲၤလိဘၣ်ဃးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး(က)လၢကွီုဖိခံၣ်ဂၢၤစုၣ်စုၣ်(ခ)လၢတၢ်မၤလိတီၤအမဲၣ်ညါတဂၤဝံၤတဂၤ(၁န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်မၤလိ(၁.၁)တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သး

၁.၁.တဲၤန့ၢ်ပၢၢ်ကိာ်ဖိလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သး(၁၀မံးနံး)

တဲၤန့ၢ်ပၢၢ်ကိာ်ဖိလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးတၢ်တၢ်သ့ထဲလၢကိာ်သရၣ်ဒီးတံၤသကိးဖိလၢတီၤပူၤတဖၣ်ဘၣ်.မ့ၢ်တၢ်သ့စ့ၢ်ကိးအိၤလၢဟံၣ်ပူၤဃီပူၤ,ပုၤလၢအအိၣ်လၢပခိၣ်ပယၢၤတဖၣ်,ဒီးပုၤတမ့ၢ်လၢတၢ်ချၢတဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

၁.၂.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါအဒိတဖၣ်

(က)လၢတီၤပူၤ(ခ)လၢကျဲပူၤ(ဂ)လၢဟံၣ်ပူၤ(၃၀မံးနံး)

(၁)ကွၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အဒိလၢတၢ်ဖိလၢတဖၣ် ဒီးမၤကိာ်ဖိလိာ်ဖးတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါတက့ၢ်.

(၂)သူလိာ်အက့ၢ်တီၣ်ဆံးဖိတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤဆၢဂ့ၤဆၢဝါလၢကညီကိာ်တၢ်ကတိၤဖၢ်အိၤတဖၣ်ဒီးကျးလီၤအိၤလၢတၢ်သိၣ်လိအဒးကပၤဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤဒ်တၢ်အဒိအိၣ်လၢလၢ်အသိးဝံၤမၤကိာ်ဖိယုၤန့ၢ်အကူၢ်ဒီးမၤလိလီၤအသးလၢတက့ၢ်အဒိဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

★ ★ ★ တၢ်ဂဲၤလိအဒိ(၁)တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလၢတၢ်မၤလိတီၤပူၤ
ကိာ်ဖိ.....ဂီၤလၢအဂ့ၤသရၣ်မ့ၢ်
သရၣ်မ့ၢ်.....ဂီၤလၢအဂ့ၤစီၤဝါ
ကိာ်ဖိ.....နအိၣ်ဆူၣ်ဒါသရၣ်မ့ၢ်
သရၣ်မ့ၢ်.....ယအိၣ်ဆူၣ်,နဲမိၣ်
ကိာ်ဖိ.....ယအိၣ်ဆူၣ်စ့ၢ်.
သရၣ်မ့ၢ်.....နက့ၢ်မၤဟံၣ်တၢ်မၤလၢယဟ့ၣ်လီၤသ့ဝံၤလံၤဒါ.
ကိာ်ဖိ.....မ့ၢ်ဝံၤလံၤ.ယမိမၤစၢၤယၢၤ.
သရၣ်မ့ၢ်.....ဂ့ၤဂ့ၤ,နမ့ၢ်မၤဂ့ၤဂ့ၤထီၣ်န့ၣ်နကဖျိထီၣ်ကိာ်ညီလီၤ.
ကိာ်ဖိ.....တၢ်ဘျးသရၣ်မ့ၢ်

★ ★ ★ တၢ်ဂဲၤလိအဒိ(၂)တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဖဲထံၣ်လိာ်သးလၢကျဲပူၤ
ကိာ်ဖိ.....နံၤလၢအဂ့ၤမ့ၢ်ဂံၢ်
မ့ၢ်ဂံၢ်.....နံၤလၢအဂ့ၤ
ကိာ်ဖိ.....နအိၣ်ဆူၣ်ဒါမ့ၢ်ဂံၢ်.
မ့ၢ်ဂံၢ်.....ယအိၣ်ဆူၣ်,နဲမိၣ်.
ကိာ်ဖိ.....မ့ၢ်,ယဲယအိၣ်ဆူၣ်စ့ၢ်.
မ့ၢ်ဂံၢ်.....နမိၢ်အိၣ်လၢဟံၣ်ဒါ.
ကိာ်ဖိ.....ယမိၢ်တအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ်.အလဲၤမၤစၢၤယဖံတၢ်.
မ့ၢ်ဂံၢ်.....နဖံမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.
ကိာ်ဖိ.....ယဖံကမၤတၢ်စံးဘျးစံးဖျိၣ်အတၢ်ဘါအယိမိၣ်.
မ့ၢ်ဂံၢ်.....အိၤ,မ့ၢ်ဖဲယဲၤ.နတဲတၢ်အံၤဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ယၢၤအယိတၢ်ဘျးလီၤ.

ကိုဖိ.....မှတ်တမ်း

★★★တံလဲလိအဒီ(၃)တံဆာဂုဆာဝါလာဟံဂ်ပူ

လံ.....ဟါလာအဂုဖံဖံ

ဖံ.....ဂါလာအဂု

လံ.....နအိဂ်မုဝံလံဧါ.

ဖံ.....ယအိဂ်မုဝံလံ.နမိဂ်.

လံ.....ယအိဂ်မုဝံလံစုဂ်.

ဖံ.....အိဂုလံ.နအိဂ်မုလါအဆာကတီဘဂ်န့ဂ်နအိဂ်ဆူဂ်အိဂ်ချလီ.မလါနနံဒ်အံထီဘိနီ.

လံ.....မှတ်တမ်း

၁.၃.တံဆာဂုဆာဝါလိဝ်သးညိညိလာကျိဂ်ယံကျိဂ်(၅၀မံးနံး)

★★လာဒီပုဂ်ဝဲကညိခဲးသလး သုဂ်တဖဂ်အဂီဂါလာအဂု, နံလာအဂု, ဟါလာအဂုဒီး နလာအဂု ခဲလါဂ်န့ဂ် အဝဲသုဂ်စံးဒဂ်ဝဲလာ “အိဂ်မုဆိးဟါ” န့ဂ်လီ.

★★လာဒီပုဂ်ဝဲကညိခဲဂ်မိဂ် သုဂ်တဖဂ်အဂီစုဂ်ကီး ဂါလာအဂု, နံလာအဂု, ဟါလာအဂုဒီး နလာအဂု ခဲလါဂ်န့ဂ်အဝဲသုဂ်စံးဒဂ်ဝဲလာ “ဗံဗါဗါ” န့ဂ်လီ.

ဂါလာအဂု(ကညိစိုကျိဂ်)

Good morning (ကီလာဝါ)

မင်္ဂလာနံနက်ခင်းပါ (main g lar nannaathkainnpar) –(ပယီကျိဂ်)

Ngwi pyaw ai shani rai u ga (ကခွဲကျိဂ်)

နံလာအဂု(ကညိစိုကျိဂ်)

Good afternoon(ကီလာဝါ)

မင်္ဂလာနေ့လည်ခင်း (main g lar naelaihkainn) –(ပယီကျိဂ်)

Ngwi pyaw ai jahpaw rai u ga (ကခွဲကျိဂ်)

ဟါလာအဂု(ကညိစိုကျိဂ်)

Good evening (ကီလာဝါ)

မင်္ဂလာညနေခင်းပါ (main g lar nyanayhkainn par) –(ပယီကျိဂ်)

Ngwi pyaw shana maga rai u ga (ကခွဲကျိဂ်)

နလအဂု(ကညီစိုကိုင်)
Good night (ကီလါဝါ)
ကောင်းသောညပါ (Kaunggsawnyapar) –(ပယီကိုင်)
Ngwi pyaw ai shana rai u ga (ကခွန်ကိုင်)

နအိန်ဆုန်ခါ(ကညီစိုကိုင်)
ဘုန်မှ်သးဖုံခါ(ကညီခဲးသလး)
How are you? (ကီလါဝါ)
နေကောင်းလား (Naykaungglarr) –(ပယီကိုင်)

Kaja nga ai i? (ကခွန်ကိုင်)
မဲဝဲင်ပီဝဲယ (မဲဝဲင်-ပီဝဲ-ယ) –(ခဲင်စိုကိုင်)

ယအိန်ဆုန်(ကညီစိုကိုင်)
ယသးဖုံ(ကညီခဲးသလး)
I am good. (ကီလါဝါ)
ငါအဆင်ပြေတယ် (ngar aasainpyay taal) –(ပယီကိုင်)

Kaja ai (ကခွန်ကိုင်)
ဂျီပီဝဲယ (ဂျီ-ပီဝဲ-ယ) –(ခဲင်စိုကိုင်)

တၢ်ဘျး(ကညီစိုကိုင်)
တၢ်ဘျး(ကညီခဲးသလး)
Thank you. (ကီလါဝါ)
ကျေးဇူးတင်ပါတယ် (Kyaayjuutainpartaal) –(ပယီကိုင်)

Khyeju kaba sai (ကခွန်ကိုင်)
စီာ်ခါ (စီာ်-ခါ) –(ခဲင်စိုကိုင်)

၁.၄.တၢ်ဂၤလိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်(၁န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

ကွီဖိကတဲဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.

၁.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဒ်အမ့ၢ်“ဂီၤလၢအဂ့ၤ”န့ၣ်တၢ်သူအိၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်.

၂.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဒ်အမ့ၢ်“န့ၤလၢအဂ့ၤ”န့ၣ်တၢ်သူအိၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်.

၃.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဒ်အမ့ၢ်“ဟါလၢအဂ့ၤ”န့ၣ်တၢ်သူအိၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်.

၄.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဒ်အမ့ၢ်“န့ၤလၢအဂ့ၤ”န့ၣ်တၢ်သူအိၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်.

၅.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါန့ၣ်အဘျူးအဖိၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်.

၆.ထံကီၢ်အဂၤန့ၣ်သူတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါစ့ၢ်ကိးဒါ.

၇.တၢ်တဲသကိး,သံကွၢ်စံးဆၢလိာ်သးဖဲလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးအကတီၢ်န့ၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်စ့ၢ်ကိးဒါ.

တၢ်ကွဲးဒီးဖးအတၢ်ဂၤလိ

နီၤဖးလိၤကွီဖိလၢအကရူၢ်ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်,မၤကွီဖိလၢအကရူၢ်ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်ကွဲးလိၤတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါ
အဒိအတၢ်လၢအလဲၤပာ်ဖျါလၢတီၤပူၤအမဲာ်ညါတဖၣ်လၢစးခိတီၣ်အက့ၤလိၤတက့ၢ်.တုၤအကွဲး
ဝဲဝဲဒီးမၤအလဲၤထီၣ်ဖးလၢတီၤအမဲာ်ညါတက့ၢ်.ကရူၢ်လၢအကွဲးဝဲဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးတကမၣ်နီၤတဖျါ
ဘၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်အိၤတၢ်လၢကပီၤခိဖျါတဲဖျါထီၣ်ကရူၢ်အဝဲန့ၣ်ဒီးဒဲန့ၣ်အိၤစုတက့ၢ်.ကျးလိၤအလံာ်က့
တီၣ်တဖၣ်လၢတီၤအဒါးအဂီၢ်ပၤလိၤတက့ၢ်.

၁.၃.တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးညိညိလၢကျိၣ်န့ၣ်ကျိၣ်

၁.၄.တၢ်ဂၤလိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

တၢ်မၤလိ(၁.၂).တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး

(၂)တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး(၂:၃၀န့ၣ်ရံၣ်)

၂.၁.တဲာ်န့ၣ်ပၢၢ်ကိာ်ဖိလၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဂ့ၢ်(၁၀မံးနံး)

၂.၂.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဒိတဖၣ်(၃၀မံးနံး)

၂.၃.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးညိညိလၢကိာ်ၣ်ၣ်(၅၀မံးနံး)

၂.၄. တၢ်ဂဲၤလိာ်ဘၣ်ပးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး (က) လၢကိာ်ဖိခံၣ်ဂၤခံၣ်ဂၤစ့ၣ်စ့ၣ် (ခ) လၢတၢ်မၤလိတီၤအမဲာ်
ညါတဂၤဝံၤတဂၤ(၁န့ၣ်ရံၣ်)

၂.၁.တဲာ်န့ၣ်ပၢၢ်ကိာ်ဖိလၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဂ့ၢ်(၁၀မံးနံး)

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးမ့ၢ်တၢ်တဲာ်လိာ်ပနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိအူပုၤလၢပထံၣ်ဘၣ်အိၤအဆိကတၢ်
တဘျီန့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢပထံၣ်လိာ်သးအဆိကတၢ်တဘျီန့ၣ်,ပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးဒီး
တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်ပသးန့ၣ်လီၤ.ပကြၢးသ့တၢ်ကတိၤလၢဆဲးဆဲးလၢလၢ,အိၣ် ဒီးတၢ်ဟံးကဲဖဲလၢပဆၢဂ့ၤ ဆၢဝါဒီး
ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်ပသးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နမံၤဒ်လဲၣ်.ယမံၤလၢ.....နသးအိၣ်ပွဲၤန့ၣ်လဲၣ်.
ယသးအိၣ်.....နဟဲလၢတၢ်လိာ်ဖဲလဲၣ်.ယဟဲလၢ.....သးခုလၢထံၣ်ဘၣ်နၤ.

၂.၂.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအဒိတဖၣ်(၃၀မံးနံး)

★တၢ်အဒိတဖၣ်ဘၣ်ပးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး(သရၣ်ကဒုးသ့ၣ်ညါကိာ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်သံကွၢ်အဒိ
ပညိလီၤတၢ်လိာ်ဆဲးဒီးမၤယုၤအိၤအဒိတဖၣ်လၢတၢ်မၤလိအဖး(အတီၤ)ပူၤ.)

★သရၣ်မၤယုၤကိာ်ဖိ

- သရၣ်မုၢ် -နမံၤဒ်လဲၣ်.
- ကိာ်ဖိ -ယမံၤလၢနီၢ်ဖိဖိ.
- သရၣ်မုၢ် -နသးအိၣ်ပွဲၤန့ၣ်လဲၣ်.
- ကိာ်ဖိ -ယသးအိၣ်ဇုန့ၣ်.
- သရၣ်မုၢ် -နဟဲလၢတၢ်လိာ်ဖဲလဲၣ်.
- ကိာ်ဖိ -ယဟဲလၢထံမူကျိသဝီ

- ★★ကိာ်ဖိတဖၣ်ဂဲၤလိတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးအူအတံၤသကိးတဖၣ်
- စီၤဖိဝါ -ယမံၤလၢစီၤဖိဝါ,နဲနမံၤဒ်လဲၣ်.
- နီၢ်စ့စ့ -ယမံၤလၢနီၢ်စ့စ့.
- စီၤဖိဝါ -နသးအိၣ်ပွဲၤန့ၣ်လဲၣ်.

နိုဝံးစုစု -ယသးအိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်.နဲမိၣ်.
 စီဖိဝါ -ယသးအိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်.နဟဲလၢတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်.
 နိုဝံးစုစု -ယဟဲလၢပျီလါဟ့သဝီ.နဲမိၣ်နဟဲလၢတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်.
 စီဖိဝါ-ယဟဲလၢနိၣ်ဖးဒိၣ်သဝီ.သးခုလၢထံၣ်ဘၣ်နၤ.
 နိုဝံးစုစု -သးခုလၢထံၣ်ဘၣ်နၤစ့ၢ်.
 စီဖိဝါ -နအိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်တီၤလဲၣ်.
 နိုဝံးစုစု -ယအိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်တီၤလီၤ.နဲမိၣ်.
 စီဖိဝါ -ယဲနၢ်က့ယအိၣ်ၣ်ၣ်ၣ်တီၤစ့ၢ်.
 နိုဝံးစုစု -နသးစဲလံာ်ဖဲလဲၣ်တဘျီလဲၣ်.(လံာ်လၢနအဲၣ်မၤလိအီၤဒိၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဖဲလဲၣ်တဘျီလဲၣ်)
 စီဖိဝါ -ယသးစဲလံာ်ကညီမ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ယကျိၣ်အယိ.
 နိုဝံးစုစု -ယဲဒုယသးစဲလံာ်ကီၤလၢမ့ၢ်လၢယအဲၣ်ဒီးတဲဒီးနၢ်ပၢၢ်ကီၤလၢကျိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးယမၤလိအီၤ
 မ့ၢ်ဘၣ်ယၤဒိၣ်မး
 စီဖိဝါ -မ့ၢ်.ပသးစဲဂၤမံၤဂၤမံၤဒီးပမ့ၢ်ပာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ.

၂.၃.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးညိညိလၢကျိၣ်ၣ်ကျိၣ်(၅၀မံးနံး)

နမံၤဒ်လဲၣ်(ကညီစိုၤကျိၣ်)

နမံၤကျါလိာ်(ကညီခဲးသလုး)

What is your name? (ကီၤလၢဝါ)

မင်းနာမည်ဘယ်လိုခေါ်လဲ? (mainnnarmai bhaallohkawlell?) -(ပယီၤကျိၣ်)

Nang na mying hpa baw rai? (ကခူၣ်ကျိၣ်)

ဂံၢ်စးစုစုဂံၢ် (ဂံၢ်စး-စု-စု-ဂံၢ်) -(ခဲၣ်မိၣ်ကျိၣ်)

ယမံၤလၢ.....(ကညီစိုၤကျိၣ်)

က့မံၤလၢ.....(ကညီခဲးသလုး)

My name is.....(ကီၤလၢဝါ)

ကျွန်တော့်နာမည်.....ပါ (kyawantot narmai) -(ပယီၤကျိၣ်)

Nang na mying gaw(ကခူၣ်ကျိၣ်)

ဂံၢ်စးစုစု---- (ဂံၢ်စး-စု-စု----) -(ခဲၣ်မိၣ်ကျိၣ်)

နသးအိၣ်ပွဲၤနံၣ်လံၣ်(ကညိၣ်စိုၣ်ကျိၣ်)

နနံၣ်အိၣ်ပွဲၤနံၣ်လံၣ်(ကညိၣ်ခဲးသလး)

How old are you? (ကိၤလၢဝါ)

အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ? (aasaat bhaal loutshipye lell?) –(ပယီၤကျိၣ်)

Na asak kade ning rai sai rai?(ကၣ်အိၣ်ကျိၣ်)

ၵံၣ်ပိၣ်ပီၣ်ခါ--- (ၵံၣ်-ပိၣ်-ပီၣ်-ခါ) –(ခဲၣ်မိၣ်ကျိၣ်)

ယသးအိၣ်.....နံၣ်(ကညိၣ်စိုၣ်ကျိၣ်)

က့နံၣ်အိၣ်.....နံၣ်(ကညိၣ်ခဲးသလး)

I am years old. (ကိၤလၢဝါ)

ကျွန်တော်အသက် နှစ်ရှိပါပြီ (kyawantawaasaat ... nhaitshiparpye) –(ပယီၤကျိၣ်)

Ngai gaw shi lahkawng ning rai sai (ကၣ်အိၣ်ကျိၣ်)

ကျွန်မ့်ၢ်ၵံၣ်ပိၣ်ပီၣ်ခါ----- (ကျွန်မ့်ၢ်-ၵံၣ်-ပိၣ်-ပီၣ်-ခါ) –(ခဲၣ်မိၣ်ကျိၣ်)

နဟဲလၢကိၢ်မတၢတဘၣ်လဲၣ်(ကညိၣ်စိုၣ်ကျိၣ်)

နဟံၣ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်(ကညိၣ်ခဲးသလး)

Where are you come from? (ကိၤလၢဝါ)

မင်းဘယ်ကလာသလဲ? (mainn bhaalkalarsalell?) –(ပယီၤကျိၣ်)

Nang gara kaw na rai (ကၣ်အိၣ်ကျိၣ်)

ကီၣ်တံၢ်ဟတီၣ်တံၢ် (ကီၣ်-တံၢ်-ဟတီၣ်-တံၢ်) –(ခဲၣ်မိၣ်ကျိၣ်)

ယဟဲလၢကိၢ်ပယီၤ(ကညိၣ်စိုၣ်ကျိၣ်)

က့အိၣ်လၢကိၢ်ပယီၤ(ကညိၣ်ခဲးသလး)

I am from Myanmar. (ကိၤလၢဝါ)

ကျွန်တော်မြန်မာလူမျိုးပါ (kyawantaw myanmarluumyoe par) –(ပယီၤကျိၣ်)

Ngai gaw Myen mung kaw na re (ကၣ်အိၣ်ကျိၣ်)

ကျွန်တံၢ်မိၣ်မံၣ်တံၢ် (ကျွန်တံၢ်-မိၣ်-မံၣ်-တံၢ်) –(ခဲၣ်မိၣ်ကျိၣ်)

ထံဘဲဘဲနယသးခုဒိဉ်မးလီၤ(ကညိစိုၤကျိၣ်)
သးခုလၢထံဘဲဘဲနယ(ကညိခဲးသလး)

Nice to meet you. (ကီၤလၢဝါ)

တွေ့တၢဝမ်းသာပါတယ်။ (twaeratar wamsarpartaal) –(ပယီၤကျိၣ်)

Hkrum lu ai majaw kabu sai (ကခွဲၣ်ကျိၣ်)

ၤပၤဖၢၤတၢၤအိၣ်မၤ (ၤပၤဖၢၤတၢၤအိၣ်မၤ) –(ခဲၣ်ခိၣ်ကျိၣ်)

ယဲစ့ၢ်ကိးထံဘဲဘဲနယသးခုဒိဉ်မးလီၤ(ကညိစိုၤကျိၣ်)
သးခုလၢထံဘဲဘဲနယကွၢ်ကိး(ကညိခဲးသလး)

Nice to meet you too. (ကီၤလၢဝါ)

ကျွန်တော်လည်းသင့်ကိုတွေ့တၢဝမ်းသာပါတယ်။

(kyawantawlaee saint ko twaeratar wamsarpartaal) . –(ပယီၤကျိၣ်)

.Hkrum lu ai majaw ngai mung kabu sai (ကခွဲၣ်ကျိၣ်)

ၤပၤဖၢၤတၢၤအိၣ်မၤ (ၤပၤဖၢၤတၢၤအိၣ်မၤ) –(ခဲၣ်ခိၣ်ကျိၣ်)

၂.၄.တၢ်ဂၤလိတၢ်မၤတဖၣ်(၁န့ၣ်ရံၣ်)...၄ကျိၣ်လၢၣ်ဖဲအန့ၣ်သ့
(က)စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.

၁.နမံၣ်လဲၣ်.

၂.နသးအိၣ်ပွဲၤနံၣ်လဲၣ်.

၃.နဟဲလၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်.

၄.နအိၣ်ပွဲၤတီၤလဲၣ်.

၅.နသးစဲမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.(တၢ်လၢနမၤမုၢ်ကတၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤဖဲလဲၣ်တခါလဲၣ်)

(ခ)မၤကွီဖိတၢၤဘၣ်တၢၤစုၣ်စုၣ်ဟဲထီၣ်တဲလီၤအဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢတီၤအမဲၣ်ညါတက့ၢ်.
မ့ၢ်သ့မၤလိန့ၣ်သကိး၄ကျိၣ်လၢၣ်

အဖိ ဂီၤလၢအဂ့ၢ်သရၣ်မုၢ်ဖိးတံၤသကိးကိးဂဲၤဒး

ယမံၤလၢစီၤဒိဒိၣ်,

ယသးအိၣ်တဆံခံနံၣ်

ယဟဲလၢနီၣ်လါဟ့ၣ်သဝီ.

တနံၣ်အံၤယမၤလိယံၤတီၤ.

သးခုလၢထံဘဲဘဲသုကိးဂၤ.

တၢ်ဘျူး.

တၢ်မၤလိ(၂)
 မုၢ်နံၤဒီးလၢအမံၤလၢကညီကျိၣ်(၃န့ၣ်ရံၣ်)
 တၢ်မၤလိအဂ့ၢ်တဖၣ်
 ၁.မုၢ်နံၤအမံၤလၢကညီကျိၣ်(၁န့ၣ်ရံၣ်)
 ၂.လၢအမံၤလၢကညီကျိၣ်(၂န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ
 ၁.ကွီဖိကသ့ၣ်ညါက့ၤမုၢ်နံၤတဖၣ်အမံၤလၢကညီကျိၣ်
 ၂.ကွီဖိကသ့ၣ်ညါထီၣ်သတြီၤက့ၤကညီမုၢ်နံၤအမံၤဒီးကျိၣ်အဂၤအမုၢ်နံၤအမံၤ
 ၃.ကွီဖိကသ့ၣ်ညါက့ၤလၢတဖၣ်အမံၤလၢကညီကျိၣ်
 ၄.ကွီဖိကသ့ၣ်ညါထီၣ်သတြီၤက့ၤလၢတဖၣ်အမံၤဒီးကျိၣ်အဂၤအလၢတဖၣ်အမံၤ

စုကဝဲၤပိးလိလၢတၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်

- (၁)မုၢ်နံၤတဖၣ်အမံၤအလံာ်က့တီၣ်ဖးလံာ်၁ဘ့ၣ်
 - (၂)မုၢ်နံၤတနံၤဒီးတနံၤအလံာ်က့တီၣ်ဖိဂ့ၣ်ဘ့ၣ်-တစူၢ်(မၤအစူၢ်ပဲၤသိးဒီးကွီဖိအနီၣ်ဂံၢ်)
 - (၃)လၢအမံၤတဖၣ်ပာ်ဖိၣ်အလံာ်က့တီၣ်ဖးလံာ်၁ဘ့ၣ်
 - (၄)လၢတလၢဒီးတလၢအလံာ်က့တီၣ်ဖိ၁၂ဘ့ၣ်-တစူၢ်(မၤအစူၢ်ပဲၤသိးဒီးကွီဖိအနီၣ်ဂံၢ်)
 - (၅)ယၤလၢတၢ်ကကွံာ်တၢ်လီၤပိုၢ်ဖျါၣ်လၢအပူၤအဂီၢ်တဖျါၣ်

တၢ်သိၣ်လိအကျဲဒီးအပတီၢ်တဖၣ်

- (၁)မုၢ်နံၤအမံၤလၢကညီကျိၣ်(၁န့ၣ်ရံၣ်)
 - ၁.၁.တဲၤန့ၢ်ပာ်ကွီဖိလၢမုၢ်နံၤလၢကညီကျိၣ်လၢပသ့ၣ်အံၤဒီးအမံၤနီၢ်ကီၢ်လၢပကမၤလိအိၤခဲအံၤ (၁၀မံးနံး)
 - ၁.၂.သးဝံၣ်လိယုၤအိၤမုၢ်နံၤအမံၤလၢကညီကျိၣ်အတၢ်သးဝံၣ်(၂၀မံးနံး)
 - ၁.၃.ဒုးဖးလိအိၤမုၢ်နံၤအမံၤလၢကညီကျိၣ်လၢပမၤလိခဲအံၤဒီးထီၣ်သတြီၤယုၤအိၤဒီးကျိၣ်အဂၤ၃ကျိၣ် ဒီးမုၢ်နံၤအမံၤလၢကညီကျိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါနီၢ်အိၤ(၂၀မံးနံး)
 - ၁.၄.တၢ်ဂဲၤလိဒ်သိးကွီဖိကတီၢ်န့ၢ်မုၢ်နံၤအမံၤလၢကညီကျိၣ်(၃၀မံးနံး)
- (၂)လၢအမံၤလၢကညီကျိၣ်(၂န့ၣ်ရံၣ်)
 - ၂.၁.တဲၤန့ၢ်ပာ်ကွီဖိလၢလၢအမံၤလၢပကညီကျိၣ်အဂ့ၢ်(၁၀မံးနံး)
 - ၂.၂.သးဝံၣ်လိယုၤအိၤလၢအမံၤလၢကညီကျိၣ်အတၢ်သးဝံၣ်((၂၀မံးနံး)
 - ၂.၃.ဒုးဖးလိအိၤလၢအမံၤလၢကညီကျိၣ်လၢပမၤလိခဲအံၤဒီးထီၣ်သတြီၤယုၤအိၤဒီးကျိၣ်အဂၤ၃ ကျိၣ် ဒီးလၢအမံၤလၢကညီကျိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါနီၢ်အိၤခဲအံၤ(၃၀မံးနံး)
 - ၂.၄.တၢ်ဂဲၤလိဒ်သိးကွီဖိကတီၢ်န့ၢ်လၢအမံၤလၢကညီကျိၣ်(၁န့ၣ်ရံၣ်)

၂.၁. မှီခိုအမဲလောကညီကျိန်

၁. တဲနံပာ်ကိဖိလောမှီခိုလောကညီကျိန်လောပသုခဲအံးဒီးအမဲနီၢ်ကိၢ်လောပကမာလိအိၤခဲအံၤ (၁၀မံးနံး)
မှီခိုတနံးဒီးတနံးလောပသုခဲအိၤခဲအံၤန့ၢ်အါတက့ၢ် (လိၤဆိၣ်တၢ်ပဲကညီဖိလောကိၢ်ကိၢ်တဲၣ်တဖၣ်) ပကိး
အိၤလော

မှီတနံၤ, မှီခံနံၤ, မှီသၢနံၤ, မှီလွံၢ်နံၤ, မှီယဲၢ်နံၤ, မှီယုနံၤ မ့တမှီမှီခိုဖိဒီး မှီအိၣ်ဘျးနံၤ မှီခိုဒိၣ်န့ၢ်လိၤ
မှီစ့ၢ်ကိးတၢ်လောပဘၣ်တီၢ်နီၣ်အိၤညိၤ, ဒီးပံးဘၣ်အိၤညိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၢ်လိၤ.

အနီၢ်နီၢ်တခိပကညီကျိန်အိၣ်ဒီးအမဲလောဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိလောပမိၢ်ပာ်ဖဲဖုလောပျၢၤတဖၣ်ကိးတု
ၣ်ခဲန့ၢ်လိၤ. အလီၢ်အိၣ်လောပဘၣ်သ့ၣ်ညါက့ၤအိၤ, ဒီးမၤမူထီၣ်က့ၤအိၤဒီးသုအါထီၣ်က့ၤအိၤလောပတၢ်အိၣ်မူတ
နံၤဒီးတနံၤအပူၤဒီးလောပပုၤကလုာ်ကညီအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢ်ဒီးအလံာ်အလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၢ်လိၤ. (သရၣ်
တဖၣ်ကြးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအါထီၣ်ပဖိပလံၤတဖၣ်လောကကိးက့ၤမှီခိုတဖၣ်
အမဲမလောပကညီကျိန်ဒဲးန့ၢ်လိၤ.)

၁.၂. သးဝံၣ်လိယုၤအိၤမှီခိုအမဲလောကညီကျိန်အတၢ်သးဝံၣ် (၂၀မံးနံး)

- သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်မှီအိၣ်ဘျးနံၤ
- လောမှီခိုဘၣ်ပာ်စီဆုံ
- မှီကစၢ်ယုၤတၢ်မာလိာ်
- မှီဒီးမှီပကညီကျိန်
- မှီတနံၤန့ၢ်မှီမှီဆၣ်
- မှီခံနံၤမှီယုာ်တီၢ်ယၢ်
- မှီသၢနံၤ, လွံၢ်နံၤဘၣ်တီၢ်
- မှီမှီပျဲၤဒီးမှီလုၤဇိၤ
- မှီယဲၢ်နံၤဒီးမှီယုနံၤ
- မှီဖိဖးမှီဘူၣ်အမဲ
- ပကတီၢ်သကိးကိးဂၤ
- တုၤလောပမဲာ်ဘံၣ်ခိၣ်ခါ

၁.၃. ငးဖးလိအိၤမှီခိုအမဲလောကညီကျိန်လောပမာလိခဲအံၤဒီးထီၣ်သတြိယုၤအိၤဒီးကျိန်အဂၤ၃ကျိန်
ဒီးမှီခိုအမဲလောကညီကျိန်လောတၢ်သုညိၣ်န့ၢ်အိၤ (၂၀မံးနံး)

(က) တာ်ဖးလိမုာ်နံၤမုာ်သီအမံၤလၢကညီကျိာ်ဒီးထံၣ်သတြီအိၤဒီးကျိာ်အဂၤသၢကျိာ်(၂၀မံးနံး)

မုာ်ဒီး	Sunday	วันอาทิตย์	တနင်္ဂနွေနေ့
မုာ်ဆဉ်	Monday	วันจันทร์	တနင်္လာနေ့
မုာ်ယုာ်	Tuesday	วันอังคาร	အင်္ဂါနေ့
မုာ်ပျဲ	Wednesday	วันพุธ	ဗုဒ္ဓဟူးနေ့
မုာ်လ့ၤစီၤ	Thursday	วันพฤหัสบดี	ကြာသပတေးနေ့
မုာ်ဖိဖး	Friday	วันศุกร์	သောကြာနေ့
မုာ်ဘူၣ်	Saturday	วันเสาร์	စနေနေ့

၁.၄. တာ်ဂဲၤလိၣ်သိးကွီဖိကတီၢ်န့ၢ်မုာ်နံၤအမံၤလၢကညီကျိာ်(၃၀မံးနံး)-ယုထၢတာ်လိာ်ကွဲလၢအကြးဒီးကွီဖိလၢတာ်သိၣ်လိအိၤတက့ၢ်.

(က) တာ်လိာ်ကွဲရဲၣ်လီၤပြၢမုာ်နံၤအမံၤဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ကျိၤ

သုမုာ်နံၤတနံၤဒီးတနံၤအမံၤလၢကညီကျိာ်အလံာ်ကတီၢ်ဖိဂ့ၢ်ဘဉ်-တစုာ်...(မၤအစုာ်ပဲၤသိးဒီးကွီဖိအနီၣ်ဂံၢ်)

(ခ) မုာ်နံၤအမံၤဖိသဉ်တဖဉ်ယုရဲၣ်လီၤသး

ကွဲးလီၤမုာ်နံၤအမံၤတဖဉ်လၢလံာ်တထူဖိတထူဖိအပူၤဒီးမၤဖိသဉ်ဖိၣ်တာ်ဖး-ဖိၣ်ဝဲဘဉ် နီလဲၣ်ဒီးကမ့ၢ်ဖိသဉ်အဝဲန့ၢ်အမံၤလီၤ.ဝံၤဒီးမၤအစံၣ်ယုလိာ်အသးဒီးဟံၣ်ဖိၣ်အသးဒ်တနွံအမုာ်နံၤတဖဉ်ဒီးမၤအရဲၣ်လီၤအသးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ကျိၤဒီးဖဲသရဲၣ်ဟဲကွဲအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ကဘဉ်ကိးထီၣ်အမံၤတဂၤဝံၤတဂၤဒ်မုာ်နံၤအတာ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအိၣ်ဝဲအသိးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ကျိၤန့ၢ်လီၤ.ကရူၢ်လၢဟံၣ်ဖိၣ်လိာ်အသးန့ၢ်ချုကတၢ်ဒီးဘဉ်ကတၢ်ကန့ၢ်ဘဉ်ခိၣ်ဖးနီၣ်ဂံၢ်တၢ်လီၤ.

(ဂ) မုာ်နံၤယၢပျၢာ်တာ်လိာ်ကွဲ

ကွဲးလီၤမုာ်နံၤအမံၤတဖဉ်လၢလံာ်တထူဖိတထူဖိအပူၤဒီးမၤဖိသဉ်ဖိၣ်တာ်ဖး-ဖိၣ်ဝဲဘဉ် နီလဲၣ် ဒီးကမ့ၢ်ဖိသဉ်အဝဲန့ၢ်အမံၤလီၤ.ဝံၤဒီးမၤအစံၣ်ယုလိာ်အသးဒီးဟံၣ်ဖိၣ်အသးဒ်တနွံအမုာ်နံၤတဖဉ်ဒီးမၤအရဲၣ်လီၤအသးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ကျိၤဒီးဖဲသရဲၣ်ဟဲကွဲအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ကဘဉ်ကိးထီၣ်အမံၤတဂၤဝံၤတဂၤဒ်မုာ်နံၤအတာ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအိၣ်ဝဲအသိး ဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ကျိၤန့ၢ်လီၤ.ဝံၤဒီးမၤပြၢလိာ်သး နီပုၤလိာ်ကွဲ basket ball အသိး တကပၤနွံဂၤ(ဖိၣ်ယာ်ယၢတဂၤဒီးပုၤကွဲၣ်ballန့ၢ်ဖဲဂၤ)-ကဘဉ်သ့ၣ်ညါလိာ်သးအမံၤလၢအကရူၢ်ပူၤဒ်ဝဲဒီးအကကွဲၣ်န့ၢ်အသကိးအb all န့ၢ်ကဘဉ်ကိးထီၣ်ဝဲအမံၤတုၤအဝံၤကိးဝဲအမံၤမုာ်ဘဉ်မးကွဲၣ်ယီၤန့ၢ်ဝဲအball သ့လီၤ.ကိးဝဲအမံၤမုာ်တဘဉ်ဘဉ်ဒီးကွဲၣ်ယီၤဝဲန့ၢ် ပဘဉ်ဟ့ၣ်တာ်ကမဉ်လီၤ. လိာ်ကွဲဝဲအညါခိတသ့ဘဉ်. ဘဉ်စးထီၣ်က့ၤကဒီးလၢအခိၣ်ထံးလီၤ.ဟ့ၣ်တာ်ပြၢအဆၢကတီၢ်ထဲပုၤလိာ်ကွဲဖိတဖုၤ၅-၁၀မံးနံးလီၤ.

တၢ်ဂဲၤလိ(၁)

ကွဲးလိၤက့ၤမုၢ်နံၤတဖၣ်အံၤအမံၤလၢကညိၣ်ကျိၣ်တက့ၢ်.

	Sunday	ၵ်းအါတိထီၣ်	တနဂီၢ်နွေ့နွေ့
	Monday	ၵ်းအိၣ်တၢ်	တနလီၤနွေ့
	Tuesday	ၵ်းအံၤကၢၤ	အဂီၢ်နွေ့
	Wednesday	ၵ်းပုၤ	ပုၤဒုၤဟူးနွေ့
	Thursday	ၵ်းပုၤတုၤတၢ်	ကြာသပတေးနွေ့
	Friday	ၵ်းတုၤဂီၢ်	သောကြာနွေ့
	Saturday	ၵ်းတၢ်	စနေနွေ့

တၢ်ဂဲၤလိ(၂)

တၢ်လိၤပနီၣ်ဘျၢလၢမုၢ်နံၤအမံၤလၢကညိၣ်ကျိၣ်လၢအဘၣ်လိၣ်အသးဒီးကျိၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မုၢ်ဒီး	Sunday ၵ်းအါတိထီၣ် တနဂီၢ်နွေ့နွေ့
မုၢ်ဆၣ်	Friday ၵ်းတုၤဂီၢ် သောကြာနွေ့
မုၢ်ယုၣ်	Monday ၵ်းအိၣ်တၢ် တနလီၤနွေ့
မုၢ်ပျဲ	Thursday ၵ်းပုၤတုၤတၢ် ကြာသပတေးနွေ့

မုၢ်လုၢ်ဒၣ်	Saturday ၵ်းၵ်း ၵ်းၵ်း
မုၢ်ဖိး	Wednesday ၵ်းၵ်း ၵ်းၵ်း
မုၢ်ဘူၵ်	Tuesday ၵ်းၵ်း ၵ်းၵ်း

(၂.၂.)လါတဖၣ်အမံၤလါကညီကျိၣ်
လါအမံၤလါကညီကျိၣ်(၂နၣ်ရံၣ်)

၂.၁.ထဲနၢ်ပၢ်ကိၣ်ဖိလါလါအမံၤလါပကညီကျိၣ်အဂ့ၢ်(၁၀မံးနံး)

ပဝဲကညီဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်ပကသူကိၣ်လါအလါလါပကွဲးထီၣ်ခိန့ၢ်အမံၤလါကညီကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး
ပအိၣ်လါကိၣ်ဖဲလဲၣ်တဘျီလဲၣ်အပူၤန့ၣ်ပသူဒၣ်ကိၣ်အဝဲန့ၣ်အကျိၣ်အလါအမံၤန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပဘၣ်
စံးဘျူးတၢ်လါပပုၤကလုာ်ကညီသူၣ်ကုသးပုၤအိၣ်ဒီးဝဲဒၣ်တနီၤလါအသူဒီးကညီအလါအမံၤလါအ
ဝဲသ့ၣ်အတၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီးတၢ်ကွဲးလံာ်ကွဲးလံာ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

အနီၣ်နီၣ်တခိပကညီကျိၣ်အိၣ်ဒီးအလါတဖၣ်အမံၤလါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဂီၤလါပမိၢ်ပၢ်ဖဲဖုလါပျါ
ၤတဖၣ်ကိးတ့ၢ်ဝဲလါအအိၣ်ဒီးအခိပညီ,အတၢ်ကွၢ်နီၣ်,အတၢ်ဝဲထံနီၤဖးဝဲအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.လါတၢ်န့
ၣ်အယိအလီၢ်အိၣ်လါပကဘၣ်သ့ၣ်ညါမၤလိက့ၤအီၤ,ဒီးမၤမူထီၣ်က့ၤအီၤဒီးသူအါထီၣ်က့ၤအီၤလါပတၢ်အိၣ်မူ
တနံၤဒီးတနံၤအပူၤဒီးလါပပုၤကလုာ်ကညီအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယာ်ဒီးအလံာ်အလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ပဝဲသ
ရၣ်သိၣ်လိတၢ်တဖၣ်ကြးပာ်သ့ၣ်ပာ်သး,သူက့ၤအီၤ ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါက့ၤပဖိပလံၤတဖၣ်လါကသ့ၣ်ညါ တီၢ်န့ၢ်
ဒီးသူက့ၤလါတဖၣ်အမံၤလါပကညီကျိၣ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၂.၂.သးဝံၣ်လိယုၤအီၤလါအမံၤလါကညီကျိၣ်အတၢ်သးဝံၣ်((၂၀မံးနံး)

လါအမံၤလါကညီကျိၣ်အတၢ်သးဝံၣ်

- သလုၤ,ထုကူၣ်ဒီးသူကိ
- လါချံ,ဒုၣ်ညါ,ခုး,နွံ,ယီး
- လါရူးဒီးဆံးမုၢ်ဆံးဆၣ်
- လါနီၤလါပျါဘၣ်သ့ၣ်ညါ
- မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါကလီၤကံာ်
- ကညီဖိအသးတဆး
- ဟးဆၣ်သါကလုာ်ဂါလါ
- မၤဆါဘၣ်မိၢ်ပၢ်အသး

၂.၃.ဒုးဖးလိအီၤလါအမံၤလါကညီကျိၣ်လါပမၤလိခဲအံၤဒီးထီၣ်သတြီၤယုၤအီၤဒီးကျိၣ်အဂၤ၃ကျိၣ်
ဒီးလါအမံၤလါကညီကျိၣ်လါတၢ်သူညီန့ၢ်အီၤခဲအံၤ(၃၀မံးနံး)

(က)ဖးယုးကွိဖိဒီးမးဖးပိာ်သရ်အံၣ် ၂-၃ဘျိဝံၣ်မးကွိဖိထိၣ်ဖးတဂးဒီးတဂးဒီးမးအသကိးဖးပိာ်အံၣ်

၁.သလ့ၤ	၂.ထ့ကုာ်	၃.သ့ကိ	၄.လါချံ
၅.န့ၣ်ညါ	၆.လါခုး	၇.လါန	၈.လါယိး
၉.လါခုး	၁၀.ဆံးမုာ်	၁၁.ဆံးဆၣ်	၁၂.လါနီ
၁၃.လါပျုး			

(ခ)တံးဖးလိဟံၣ်ခိၣ် ဒီးဘုၣ်အလါတဖၣ် အမံၤလါတံာ်ကွဲထီၣ်ခိၣ်န့ၣ်အိၤလါကညိက့ၣ်သ့အိၤဒီးထီၣ်သတြိၤ အိၤဒီးက့ၣ်အဂးသးက့ၣ်

ယန့ၤအါရံၤ	January	มกราคม	ဇန်နဝါရီလ
ဖးတြုၤအါရံၤ	February	กุมภาพันธ์	ဖေဖော်ဝါရီလ
မာ်ရူး	March	มีนาคม	မတ်လ
အ့ၣ်ဖျိၣ်	April	เมษายน	ဧပြီလ
မ့ၤ	May	พฤษภาคม	မေလ
ယုၤ	June	มิถุนายน	ဇွန်လ
ယုၤလံ	July	กรกฎาคม	ဇူလိုင်လ
အိကုာ်	August	สิงหาคม	ဩဂုတ်လ
စးပထုဘၣ်	September	กันยายน	စက်တင်ဘာလ
အိးကထိဘၣ်	October	ตุลาคม	အောက်တိုဘာလ
နိၣ်ဝုဘၣ်	November	พฤศจิกายน	နိုဝင်ဘာလ
ဒံာ်စုဘၣ်	December	ธันวาคม	ဒီဇင်ဘာလ

(ဂ)ထိုသို့သင်ကြားကညီအလါဒီးကီလါအလါ

- ၁.သလှ...လါယနူအါရံ
- ၂.ထုကုန်...လါယနူအါရံတကုန်ဒီးလါဖုၤတြူၤအါရံ
- ၃.သ့ကီ...မံရး
- ၄.လါချံ...လါအုဖျဉ်တကုန်
- ၅.ဒုဉ်ညါ...လါအုဖျဉ်တကုန်
- ၆.လါခုး...လါမုၤ
- ၇.လါနွံ...လါယူၤ
- ၈.လါပိး...လါယူၤလံ
- ၉.လါခူး...လါအိကုန်
- ၁၀.ဆံးမုၢ်...လါဖဲပထုဘၢ
- ၁၁.ဆံးဆၢ...အိးကထိဘၢ
- ၁၂.လါနီ...လါနီဉ်ဂ့ဘၢ
- ၁၃.လါပျူ...လါဒံစ့ဘၢ

★ဖဲနံဉ်ဆံးန့ဉ်လါချံဒီးလါဒုဉ်ညါန့ဉ် အမုၢ်နံၤအိဉ်တလါထဲ ၁၅ သီစုဉ်စုဉ်လီၤ.ဒီးဖဲနံဉ်ဆံးန့ဉ်မုၢ်နံၤခဲလၢအိဉ် ၃၅၄ သီလီၤ. မုၢ်လါနံဉ် ဒိဉ်န့ဉ်လါခဲလါအံၤအိဉ် အသီ ၃၀ စုဉ်စုဉ်လီၤ.ဒီးအမုၢ်နံၤခဲလၢအိဉ် ဝဲခဲလၢ ၃၈၄သီန့ဉ်လီၤ.

၂.၄. တၢ်ဂဲၤလိဒ်သိးကိဖိကတီၢ်န့ၢ်လါအမံၤလါကညီကျိဉ်(၁ န့ဉ်ရံဉ်)...ယုထာတၢ်လိာ်ကွဲပြါလါအကြးလိာ်သးကိဖိအဂ့ၤတကတၢ်တခါမုတမုၢ်ခဲခါ

(က)တၢ်လိာ်ကွဲရံဉ်လါပြါလါအမံၤဘၢဂ့ၢ်ဘၢကျိဉ်
သူလါတလါဒီးတလါအမံၤလါကညီကျိဉ်အလံာ်က့တီဉ်ဖိ၁၃ဘၢ-တစုၢ်...(မၤအစုၢ်ပဲၤသိးဒီးကိဖိအနီဉ်ဂံၢ်)

(ခ)ဖိသၢ်တဖၣ်ယုရဲဉ်လါသးဒ်လါ၁၃လါအမံၤအသိးဘၢဂ့ၢ်ဘၢကျိဉ်
ကွဲးလါလါအမံၤတဖၣ်လါလံာ်တထူဖိတထူဖိအပူၤဒီးမၤဖိသၢ်ဖိဉ်တၢ်ဖး-ဖိဉ်ဝဲဘၢဒ်လဲဉ်ဒီးကမ့ၢ်ဖိသၢ်အဝဲန့ဉ်အမံၤလီၤ. ဝံၤဒီးမၤအစံဉ်ယုလိာ်အသး ဒီးဟံဖိဉ်အသး ဒ်တနံဉ်အပူၤလါတဖၣ် ဒီးမၤအရဲဉ်လါအသးဘၢဂ့ၢ်ဘၢကျိဉ် ဒီးဖဲသရဲဉ်ဖဲကွဲအဝဲသ့န့ဉ်အဝဲသ့ကဘၢကိးထီဉ်အမံၤတဂၤဝံၤတဂၤဒ် လါတဖၣ်အမံၤအသိး ဘၢဂ့ၢ်ဘၢကျိဉ်န့ဉ်လီၤ. ကရူၢ်လါဟံဖိဉ်လိာ်အသးန့ၢ်ချုကတၢ်ဒီးဘၢကတၢ် ကန့ၢ်ဘၢခိဉ်ဖးနီဉ်ဂံၢ်တလီၤ.

(ဂ)လါယာဖျာဉ်တော်လိက်ကွဲ

ကွဲးလီၤမုၢ်နံၤအမံၤတဖၣ်လၢလံာ်တထူဖိတထူဖိအပူၤဒီးမၤဖိသၣ်ဖိာ်တဖၣ်ဖး-ဖိာ်ဝဲဘၣ်ဒ်လဲာ်ဒီးကမ့ၢ်ဖိသၣ်အဝဲ
န့ၣ်အမံၤလီၤ.ဝံၤဒီးမၤအစံာ်ယုၤလိာ်အသးဒီးဟံာ်ဖိာ်အသးဒ်တနွံအမုၢ်နံၤတဖၣ်ဒီးမၤအရဲၣ်လီၤအသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်
ကျိၤဒီးဖဲသရၣ်ဟဲကွၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ကိးထီၣ်အမံၤတဂၤဝံၤတဂၤဒ်မုၢ်နံၤအတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအိ
ာ်ဝဲအသိး ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.ဝံၤဒီးမၤပြၢလိာ်သး ဒ်ပုၤလိာ်ကွဲ basket ball အသိး တကပၤနွံဂၤ(ဖိာ်ယာ်
ယၤတဂၤဒီးပုၤကွဲၣ်ballန့ၣ်ဖိဂၤ)-ကဘၣ်သ့ၣ်ညါလိာ်သးအမံၤလၢအကရူၢ်ပူၤဒ်ဝဲဒီးအကကွဲၣ်န့ၢ်အသကိးအb
all န့ၣ်ကဘၣ်ကိးထီၣ်ဝဲအမံၤတုၤအဝံၤကိးဝဲအမံၤမ့ၢ်ဘၣ်မးကွဲၣ်ယီၤန့ၢ်ဝဲအball သ့လီၤ.ကိးဝဲအမံၤမ့ၢ်တဘၣ်ဘၣ်
ဒီးကွဲၣ်ယီၤဝဲန့ၣ် ပဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၣ်လီၤ. လိာ်ကွဲဝဲဆူညါခိတသ့ဘၣ်. ဘၣ်စးထီၣ်က့ၤကဒီးလၢအခိာ်ထံးလီၤ.
ဟ့ၣ်တၢ်ပြၢအဆၢကတီၢ်ထဲပုၤလိာ်ကွဲဖိတဖုၤ၁၀-၁၅မံးနံးလီၤ.

(ဃ)တၢ်ပြၢလါအမံၤလၢကညီကျိာ်အတၢ်သးဝံာ်

- သလ့ၤ,ထ့ကူၢ်ဒီးသ့ကီ
- လါချံ,ဒုာ်ညါ,ခုး,နွံ,ယိး
- လါခုးဒီးဆံးမုၢ်ဆံးဆၣ်
- လါနီလါပျုၤဘၣ်သ့ၣ်ညါ
- မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါကလီၤကံာ်
- ကညီဖိအသးတဆး
- ဟးဆၢာ်သၢကလုာ်ဂၤလါ
- မၤဆါဘၣ်မိာ်ပာ်အသး

ကွဲးလီၤလါအမံၤတဖၣ်လၢလံာ်တထူဖိတထူဖိအပူၤဒီးမၤဖိသၣ်ဖိာ်တဖၣ်ဖး-ဖိာ်ဝဲဘၣ်ဒ်လဲာ်ဒီးကမ့ၢ်ဖိသၣ်အဝဲန့
ာ်အမံၤလီၤ.ဖဲသးဝံာ်ပြၢတၢ်အခါကဘၣ်အိာ်၁၃ဂၤတဖုၤဒီးတၢ်သးဝံာ်အဖျာဉ်မ့ၢ်တုၤဖဲလါအမံၤန့ၣ်ဖိသၣ်လၢအဖိ
ာ်န့ၢ်လါအမံၤဝဲန့ၣ်ကဘၣ်ခါထီၣ်အခိာ်ဆူညါတခါဒီးအသကိးတဖၣ်ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ယီၤအစုဆူအအိာ်လီၤ.(လၢ
ကပြၢတၢ်လိာ်ကွဲအဝဲအံၤအဂီၢ်,သရၣ်ကဘၣ်မၤလိအိၤလၢသိာ်လိတၢ်သးဝံာ်အခါလံန့ၣ်လီၤ.

(င)တၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်

တၢ်ဂဲၤလိ(၁)

ကွဲးလိၤက့ၤလၢတဖၣ်အံၤအမံၤလၢကညိၣ်ကျိၣ်တက့ၢ်.

January	မကရၢကမ	ဇန်နဝါရီလ
February	ကုမ္မာပိၣ်နီၣ်	ဖေဖော်ဝါရီလ
March	မိၣ်နၢကမ	မတ်လ
April	မေဃာၤ	ဧပြီလ
May	ပုၤမာၤ	မေလ
June	မိၣ်န့ၤ	ဇွန်လ
July	ကရကူၤ	ဇူလိုင်လ
August	စိၣ်ဟကမ	ဩဂုတ်လ
September	ကိၣ်ဃာၤ	စက်တင်ဘာလ
October	တုၤတၢကမ	အောက်တိုဘာလ
November	ပုၤတုၤတၢကမ	နိုဝင်ဘာလ
December	စိၣ်ဃာၤ	ဒီဇင်ဘာလ

တၢ်ဂဲၤလိ(၂)

ကွဲးလိၤပုၤကညိၣ်အလါၤ၁၃လါအမံၤဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်လိၤတၢ်လိၤဆဲးတက့ၢ်.

၁	
၂	
၃	
၄	
၅	
၆	
၇	
၈	
၉	
၁၀	
၁၁	
၁၂	
၁၃	

တၢ်မၤလိ(၃)

ကွဲးကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတကျိၤဒီးတကျိၤ(၁၀)န့ၣ်ရံၣ်

တၢ်မၤလိအဂ့ၢ်တဖၣ်

(၁) တၢ်ဖး.ကွဲးဒီးန့ၢ်ပၢၢ်ကညိကျိၣ်ဝီၢ်ဩတဖၣ်အါထီၣ်

(၂) ငးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤ,ဝီၢ်ဩဆူကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်တဖၣ်သ့

(၃) တၢ်ဖး.ကွဲးဒီးန့ၢ်ပၢၢ်လံာ်ကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတကျိၤဒီးတကျိၤအခိပညိ

(၄)

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ

(၁) ကွိဖိဖးဝီၢ်ဩဘၣ်ဒီးန့ၢ်ပၢၢ်အခိပညိ

(၂) ကွိဖိဖးလံာ်ကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်ဒီးန့ၢ်ပၢၢ်အခိပညိ

စုကဝဲၤပိးလိလၢတၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်

(၁) လံာ်အက့တီၣ်ဆံးဖိတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးဝီၢ်ဩတဖၣ်အစ့ၤကတၢၢ်၅၀ဒီးအအါကတၢၢ်၁၅၀ဖျၢၣ်

(၂) ယၤဖိလၢကတၢၢ်လီၤဝီၣ်ဩအလံာ်က့တီၣ်ဖိတဖၣ်

တၢ်သိၣ်လိအကျဲဒီးအပတီၢ်တဖၣ်

(၁) တၢ်ငးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်ဖိတဖၣ်ဆူဝီၢ်ဩဒီးဆူကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ(၃န့ၣ်ရံၣ်)

(၂) တၢ်ငးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်ဖိတဖၣ်ဆူဝီၢ်ဩဒီးဆူကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိထီၣ်တဖဲ(၄န့ၣ်ရံၣ်)

(၃) တၢ်လိာ်ကွဲးလၢကတိၢ်န့ၢ်ဝီၢ်ဩအါထီၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲအခိပညိဒီးသ့ၣ်ဘၣ်ဂ့ၤထီၣ်(၃န့ၣ်ရံၣ်)

၃.၁.တၢ်ငးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်ဖိတဖၣ်ဆူဝီၢ်ဩဒီးဆူကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတဖၣ်(၃န့ၣ်ရံၣ်)

★မၤယုၤအိၣ်အိၣ် ၂ခါဝံၤမၤကွိဖိတဖၣ်မၤက့ၤဖဲဝဲ

(က)တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အဝီၢ်ဩ.....(၃၀မံးနံး)

စး ဆု နါ ဖိၣ် လာ် သိး ကိၤ သိၣ် ဖဲး ခူၣ် မံၤ ထါ

အိၣ် စး....ကျဲးစး

ဆု...ဆုဘု

နါ

ဖိၣ်

လာ်

သိး

ကိၤ

သိၣ်

ဖဲး

ခူၣ်

မံၤ

ထါ

(ခ) တာ်ကတိၤခံဖျၢၣ်အဝီ်တြိဆူကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖိ (၄၅မံးနံး)

ကဆိၣ်ယမိၢ်ဒုၣ်ဒါကွၢ်လၢ်ဆိၣ်ထွဲသ့ၣ်ညါကွီၣ်တဲၣ်ဒုၣ်ဒါဆိၣ်ဂ့ၤသးဘျံးနၢမူ

အဒိကဆိ...ယထံၣ်ဘၣ်ကဆိလံ

ဝဲဒ...ဝဲဒဖိလီၤအဲၣ်လီၤကွံ

- ယမိၢ်
- ဒုၣ်ဒါ
- ကွၢ်လၢ်
- ဆိၣ်ထွဲ
- သ့ၣ်ညါ.....
- ကွီၣ်တဲၣ်.....
- ဒုၣ်ဒါ
- ဆိၣ်ဂ့ၤ
- သးဘျံး
- နၢမူ

(ဂ) တာ်ကတိၤသၢဖျၢၣ်ဝီၢ်တြိဆူကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖိ (၄၅မံးနံး)

ဟီတရါ အသဒါကဖိလီၤစုတကံၤဟၢပအံကုတဒု လုပစီစံးပတြါပုၤတမံၤဒီတခွါကွီၣ်လီၢ်လံၤချံခိၣ်ဘျၢ

အဒိဟီတရါ...သရၣ်ဖးဒိၣ်ဟီတရါ

အသဒါ...ယမိၢ်အဖိသဒါ

- ကဖိလီၤ.....
- စုတကံ.....
- ဟၢပအံ.....
- ကုတဒု.....
- လုပစီ.....
- စံးပတြါ.....
- ပုၤတမံၤ.....
- ဒီတခွါ.....
- ကွီၣ်လီၢ်လံၤ.....
- ချံခိၣ်ဘျၢ.....

(ဃ)တၢ်ကတိၤၤဖျၢၣ်အဝီၢ်ဩဆူကျိၤပဲၤဖျၢၣ်ဖိ(၁န့ၣ်ရံၣ်)
နၢ်လံၤဖါတိတကံပဝံကယၢကယဲအက့အခိကဘိသန့အခိပညိဖဲထူဖဲစ့
မၤသးဒ်န့ၣ်ဒ်အလီၢ်လီၢ်လဲၤဒ်းဆူညါထွံၣ်မိၤဒ်းတၢ်တၢ်စိကမိၤ

အိၣ်နၢ်လံၤဖါတိ...ပုၤနၢ်လံၤဖါတိတဖၣ်
တကံပဝံ...တၢ်တကံပဝံပုၤအါမး
ကယၢကယဲ.....

အက့အခိ.....

ကဘိသန့.....

အခိပညိ.....

ဖဲထူဖဲစ့.....

မၤသးဒ်န့ၣ်.....

ဒ်အလီၢ်လီၢ်.....

လဲၤဒ်းဆူညါ.....

ထွံၣ်မိၤဒ်းတၢ်.....

တၢ်စိကမိၤ.....

၃.၂. တာ်သူဝီၢ်တြဲလၢကျိၤပဲၤလၢအထိထီၣ်တဖးဒီးအခိပညီအိၣ်အပူၤ(၄န့ၣ်ရံၣ်)

(က) တာ်ကတိၤခံဖျါၣ်အဝီၢ်တြဲဆူကျိၤပဲၤထီၣ်လၢအိၣ်ဒီးအခိပညီ

ကျဲးစး ဆုဘုၣ်န့ၣ်ဒီးဖိၣ်ယာ်လၢနီၣ်သိးသးကိၤသိၣ်သဲဖဲဒုးခူၣ်လီၤကိးမံၤဒိထါညီန့ၣ်

အဒိကျဲးစး...မိၢ်ပာ်တဖၣ်ကျဲးစးမၤတာ်လၢဖိအဂီၢ်လၢၣ်သးလီၤ.

ဆုဘု...ကညီမုၢ်ဖိလၢပျါၤတဖၣ်ဂဲၤထၢၣ်ဆုဘုဂီၤမးလီၤ.

၁.ဖိၣ်ယာ်

၂.လၢ်ခီ

၃.ဒိသိး

၄.သးကိၤ

၅.သိၣ်သဲ

၆.ဖဲဒုး

၇.ခူၣ်လီၤ

၈.ကိးမံၤ

၉.ဒိထါ

၁၀.ညီန့ၣ်

(ခ) တာ်ကတိၤသၢဖျါၣ်အဝီၢ်တြဲဆူကျိၤပဲၤထီၣ်လၢအိၣ်ဒီးအခိပညီ(၁န့ၣ်ရံၣ်)

ကဆိဖိ ဝဲဒဝါ ဆုမိၢ်ဝါ န့ၣ်ဒါအါ ခိးကွၢ်လၢ် ကဆိၣ်ထွဲဒုးသ့ၣ်ညါ ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ် န့ၣ်ဘုဖိ တာ်ဆိၣ်ဂ့ၤသးလီၤဘျဲး

သိန့ၣ်မူ

အဒိကဆိဖိ...ကဆိဖိတဖၣ်ပျါလီၤအဲၣ်လီၤကွံၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.

ဝဲဒဝါ...ဝဲဒဝါတဖၣ်အဲၣ်ဟးထီၣ်ယုအိၣ်အဆၣ်လၢမုၢ်န့ၣ်ခိလီၤ.

၁.ဆုမိၢ်ဝါ.....

၂.န့ၣ်ဒါအါ.....

၃.ခိးကွၢ်လၢ်.....

၄.ကဆိၣ်ထွဲ.....

၅.ဒုးသ့ၣ်ညါ.....

၆.ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်.....

၇.န့ၣ်ဘုဖိ.....

၈.တာ်ဆိၣ်ဂ့ၤ.....

၉.သးလီၤဘျဲး.....

၁၀.သိန့ၣ်မူ.....

(ဂ) တာ်ကတိလွံာ်ဖျာ်အဝီ်ဩဆူကျိပုၤထီလၢအိၣ်ဒီးအခိပညီ(၁န့ၣ်ရံၣ်)

ပုၤဟီတရါ အဖိသဒါ ကဖိလိဖိ စုခိၣ်တကံ ဟၢမံပအံ ကုဖိတဒု တၢ်လုပစီ စံးထီၣ်ပတြၢၤ ပုၤကွၢ်တမံၤဒီတခါဖိ ကိဖိလိလံၤချံခိၣ်ကဘျၢ

အဒိပုၤဟီတရါ...တာ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်တဖၣ်တမ့ၢ်ပုၤဟီတရါသ့ဂ့ၤဂ့ၤခဲလၢာ်ဘၣ်.

အဖိသဒါ...ယမိၢ်အဖိသဒါန့ၣ်အနၢ်က့ၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.

- ၁.ကဖိလိဖိ.....
- ၂.စုခိၣ်တကံ.....
- ၃.ဟၢမံပအံ.....
- ၄.ကုဖိတဒု.....
- ၅.တၢ်လုပစီ.....
- ၆.စံးထီၣ်ပတြၢၤ.....
- ၇.ပုၤကွၢ်တမံၤ.....
- ၈.ဒီတခါဖိ.....
- ၉.ကိဖိလိလံၤ.....
- ၁၀.ချံခိၣ်ကဘျၢ.....

(ဃ) တာ်ကတိၤ၅ဖျာ်အဝီ်ဩဆူကျိပုၤထီလၢအိၣ်ဒီးအခိပညီ(၁န့ၣ်ရံၣ်)

ပုၤနါလံဖါတိတၢ်တကံပဝံကယၢကယဲထီၣ် ထဲအက့အခိ ကဘီထံသန့ အခိပညီအိၣ် ဖဲထူဒီးဖဲစ့ မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး မၤဒ်အလီၢ်လီၢ် ကလဲၤဒံးဆူညါထွံၣ်ကမိၤဒံးတၢ်ပုၤတၢ်စိကမိၤ

အဒိပုၤနါလံဖါတိ...လၢကစၢ်ခိၣ်န့ၣ်ပုၤနါလံဖါတိတဖၣ်တအါထဲသိးဝ့ၢ်ပုၤဘၣ်.

တၢ်တကံပဝံ...တုၤတၢ်ဂီၢ်ခါဖဲတုၤယီၤန့ၣ်တၢ်တကံပဝံပုၤအါမးလီၤ.

- ၁.ကယၢကယဲထီၣ်.....
- ၂.ထဲအက့အခိ.....
- ၃.ကဘီထံသန့.....
- ၄.အခိပညီအိၣ်.....
- ၅.ဖဲထူဒီးဖဲစ့.....
- ၆.မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး.....
- ၇.မၤဒ်အလီၢ်လီၢ်.....
- ၈.ကလဲၤဒံးဆူညါ.....
- ၉.ထွံၣ်ကမိၤဒံးတၢ်.....
- ၁၀.ပုၤတၢ်စိကမိၤ.....

၃.၃.တၢ်လိာ်ကွဲလၢကတိၢ်န့ၢ်ဝီၢ်သြအါထီၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲအခိပညီဒီးသ့ဝဲဘၣ်ဂ့ၤထီၣ်(၃န့ၣ်ရံၣ်)
(က) ပြုလီၤပြီၤဝီၢ်သြလိာ်ကတိၢ်ဖိလၢတၢ်ကတိၢ်ပာ်အိၤတဖၣ်လၢတၢ်လီၤလိာ်တတိၤဝံၤ ဟ့ၣ်ကွဲဖိတဖၣ်
အခွဲလၢကကွၢ်သကိးဝဲလၢ၃-၅မံးနံးအတိၢ်ပူၤဝံၤထၢဖိၣ်က့ၤဝီၢ်သြလိာ်ကတိၢ်ဖိတဖၣ်လၢယၤပူၤ
ဝံၤဒီးဟ့ၣ်လီၤကွဲဖိတဖၣ်လၢလိာ်ကတိၢ်ကွဲလီၤက့ၤဝီၢ်သြလၢအကွၢ်တ့ၢ်ဝဲလၢ၃-၅မံးနံးအတိၢ်ပူၤမ့ၢ်အ
တိၢ်န့ၢ်ဝဲဒီးကွဲလီၤက့ၤဝဲဘၣ်အါကတၢ်ဖဲလဲၣ်တဂၤလဲၣ်.(မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးဒုးပြုအိၤလၢတက့ၢ်တက့ၢ်သ့စ့ၢ်ကိးလီၤ
(၁န့ၣ်ရံၣ်)

(ခ)မၤန့ၢ်လိာ်ကတိၢ်ဆံးဖိလၢကတိၢ်တဖၣ်,တ့ၢ်လီၤအိၤလၢယၤပူၤဝံၤမၤကွဲဖိတဖၣ်ဟဲဖိၣ်န့ၢ်အိၤတဂၤ၅
ဖျါၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤအိၤတၢ်ဆၢကတိၢ် ၁၀-၁၅ မံးနံးလၢကက့ၤဒုးကဲထီၣ်ဝဲ လၢကျိၤပုၤလၢအိၣ် ဒီး အခိ ပညီ
ဝံၤဆုၤအိၤဆူသရၣ်အအိၣ်တက့ၢ်.ပုၤလၢအသ့ဝီၢ်သြလၢကျိၤပုၤဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤဒီးဝံၤဘၣ်ဆၢဘၣ်
ကတိၢ်တဖၣ်ကတိၢ်ပာ်န့ၢ်အိၤခိၣ်ဖးတက့ၢ်.(၁န့ၣ်ရံၣ်)

(ဂ)ယုထၢန့ၢ်ဝီၢ်သြအထိတဖၣ်ဖိအလိာ်ကတိၢ်အဘၣ် ၂၀ရံၣ်လီၤအိၤတဘၣ်ဒီးတဘၣ်အဘၣ်စၢၤကအိၣ်တဖျါယၣ်
ယၣ်ဝံၤနီၤဖးကွဲဖိတဖၣ်ခံဖုမၤအိၣ်လၢစုစ့ၣ်တဖုဒီးစုထွဲတဖုမၤအဖးပြုဝီၢ်သြအလိာ်ကတိၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤ
အိၤတဖၣ်ကွဲဖိအိၣ်လၢစုစ့ၣ်တဖၣ်ကဖးဝီၢ်သြတဖၣ်လၢစုစ့ၣ်ဆူထွဲ.ဒီးကွဲဖိအိၣ်လၢစုထွဲတဖၣ်ကဖးဝီၢ်သြတဖၣ်
လၢထွဲဆူစ့ၣ်ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ်တိနီၣ်(တိကိၣ်)လိာ်သးအခါ,ကဘၣ်တိပိၣ်ဝဲဒီးပုၤလၢအနၢၤတၢ်တဂၤန့ၣ်ကဆဲးဖးဝဲ
ဆူညါခိဒီးပုၤလၢအယၣ်တဂၤန့ၣ်ကဘၣ်ဆိကတိၢ်ဖးဝဲဒီးအသကိးလၢအဂၤတဂၤကစးထီၣ်ဖးဝဲလၢအခိၣ်ထံးဒီး
လဲၤယီၤဆူညါကွၢ်ကွၢ်,တုၤတိနီၣ်(တိကိၣ်)လိာ်သးဒီးအသကိးလၢအဝဲတကပၤဒီးကဘၣ်တိပိၣ်ကဒီးဝဲဒီးပုၤ
လၢအနၢၤတၢ်တဂၤန့ၣ်ကဆဲးဖးဝဲဆူညါခိကွၢ်ကွၢ်တုၤအဖးဝဲတုၤယီၤဆူအကတၢ်ဒီးလၢဂဲၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်တုၤလၢဖိ
တၢ်လံးဒီးအသကိးလၢတတုၤယီၤဆူအကတၢ်ဒီးဘၣ်တဖၣ်ကစးထီၣ်ဖးဝဲကဒီးဝဲလၢအခိၣ်ထံးဒီးအိၤဒီးမၤဒ်
န့ၣ်ဒ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်ယၣ်တၢ်ဆၢကတိၢ်အသိးဒီးကွဲဖိလၢအကရူၢ်ဖိတုၤယီၤဆူအကတၢ်အါကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤမၤနၢၤတ
ၢ်လီၤ(သရၣ်ကဘၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဖဲကွဲဖိဖးလိာ်အခါတၢ်လၢအဖးဝဲန့ၣ်ကဘၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ).(၁န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်မၤလိ(၄)

ကွဲးလိထီဖျၢ်ဖျၢ်ဖိ

တၢ်မၤလိအဂၢၢ်တဖၣ်

၁.သိၣ်လိဆိထီအဂၢၢ်ဖျၢ်ဖျၢ်ဖိ(၁န့ၣ်ရံၣ်)

၂.သိၣ်လိတၢ်ကွဲးထီတခီ(၃န့ၣ်ရံၣ်)

၃.သိၣ်လိတၢ်ကွဲးထီတဖျၢ်(၃န့ၣ်ရံၣ်)

၄.သိၣ်လိတၢ်ကွဲးထီဒီယုာ်(၃န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ

၁.ဒ်သိးကွီဖိကသ့ၣ်ညါထီအလုာ်အပူၤ

၂.ဒ်သိးကွီဖိကသ့ၣ်ညါထီအိၣ်ပဲၤကလုာ်

၃.ဒ်သိးကွီဖိကွဲးထီညိညိဖိကသ့

စုကဝဲၤပိးလိလၢတၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်

(၁) လံာ်ထီအကလုာ်ကလုာ်

(၂) တၢ်ဂီၤအလံာ်ကဘျးတီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကကျးလိအိၣ်လၢတၢ်မၤလိအလိၤဒ်သိးကွီဖိကကွၢ်ဝဲဝဲဒီးကွဲး

ဒုးကထီၣ်ဝဲလၢထီအဂီၢ်(ဝဲဒ, ချဲး, ကဆိ, ထွဲၣ်, ဒိကအိ, ဘိၣ်သိၣ်, ပနာ်, ဆိဖါ, သ့ၣ်ပုၤ, ထံကျိ, ကစါ
ဒီးအဂၤဖဲမၤန့ၢ်မၤသ့)

(၃) ဖိတၢ်ဆျၢၣ်ဖိအလွဲၤအဂီၤဒီးအဘိတဖၣ်ဒီးကိၣ်လၢကကျးလိတၢ်အဂီၢ်

(၄) လံာ်ကညိတၢ်ယဲၤပူၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် လံာ်တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးပပုၤကလုာ်တဖၣ်
လၢကွီဖိပးဝဲဝဲဒီးကထုးထီၣ်ဝဲဒ်ထီအသိးအဂီၢ်(အဒိ..ထိးမဲပာ်အပူၤ,မုၢ်ယဲၤဖဲအပူၤ,ဝုၢ်ကံာ်မဲအပူၤ,
ကညိတၢ်သုးလိၤသုးကျဲးဒီးအဂုၤအဂၤဖဲမၤန့ၢ်အိၣ်သ့ဒီးညိတဖၣ်)

တၢ်သိၣ်လိအကျဲးဒီးအပတီၢ်တဖၣ်

၁.သိၣ်လိဆိထီအဂၢၢ်ဖျၢ်ဖျၢ်ဖိ

၂.မၤအကွဲးလိဆိထီတခီန့ၣ်တုၤအန့ၢ်(၁၀)မ့တမ့ၢ်(၂၀)ခိဝံၤတၢ်လၢအကွဲးဝဲဝဲန့ၣ်သရၣ်သိၣ်လိတၢ်ကကွၢ်မၤလိ
မၤဖိးစၢၤအိၣ်ဝဲဒီးမၤအကျးလိလၢတၢ်မၤလိအဒီးကပၤဒ်သိးအတံၤသကိးအဂၤတဖၣ်ကတဲဖးဘၣ်ဝဲဒီးဆိတ
လဲသကိးအတၢ်ထံၣ်တၢ်န့ၢ်ပာ်-ကွဲးဝဲမ့ၢ်သ့ထီၣ်လံန့ၣ်

၃. မၤအကွဲးကဒီး ထီတဖျၢ် တဂၤဒီးတဂၤန့ၣ် တုၤအကဲထီၣ် (၅)ဖျၢ် မ့တမ့ၢ် အဖျၢ် (၁၀)တက့ၢ်. ကွဲး ဝံၤ
သရၣ်သိၣ်လိတၢ်ကကွၢ်န့ၢ်အိၣ် မ့ၢ်ဘၣ်လိၢ်ဘၣ်စးလံဒီး မၤကျးလိလၢဂီၤပၤန့ၣ်လိၤ- မၤအသကိးအ
ဂၤတဖၣ်တဲဖး ဒီးပုၤဖးအတၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်,မ့ၢ်ဘၣ်သးပုၤ မၤပုၤကွဲးလိပုၤမံၤဖဲအတၢ်ကွဲးဖိလံာ် ဒီးပုၤလၢအန့ၢ်ဘၣ်
တၢ်ကွဲးလိပုၤမံၤအါကတၢ်တဂၤန့ၣ်မၤန့ၢ်အခိၣ်ဖးတမံၤတက့ၢ်.

၄. လာခံကတော် မာက္ခိဖိတဂါ ဒီးတဂါ ကွဲးထါဒီးယုာ် တဂါတယုာ်ဝံ၊ တါလါအကွဲးဝဲဝံ၊န့ၣ် သရၣ်သိၣ်လိ တါ ကကွဲးမလိ၊မဖိးစါ၊အိ၊ ဝံ၊ဒီးမအကျးလိ၊လါတါမလိအဒါးကပ၊ကိးဂါ ဒီးမအတံ၊သကိးအဂါတဖၣ်ဟဲ ဖးဝဲဒီးထါလါပု၊ဖးတါဘၣ်သးအါကတါန့ၣ်မကျးလိ၊ဖိတါဆျၢၣ်အလွဲာ်ဂီ၊ဖဲထါအဖိလ်၊မ့ၣ်ဘၣ်သး-ဘၣ်ဆ ဉ်တမ့ၣ်အအါကတါဘၣ်န့ၣ်မကျးလိ၊ဖိတါဆျၢၣ်အလွဲာ်ဘီဖဲထါအဖိလ်တက့ၢ်.ပု၊လါန့ၣ်ဘၣ်ဖိတါဆျၢၣ်အလွဲာ် ဂီ၊အါကတါတဂါန့ၣ်ဟ့ၣ်လိ၊အခိၣ်ဖးတမံ၊မံ၊တက့ၢ်.

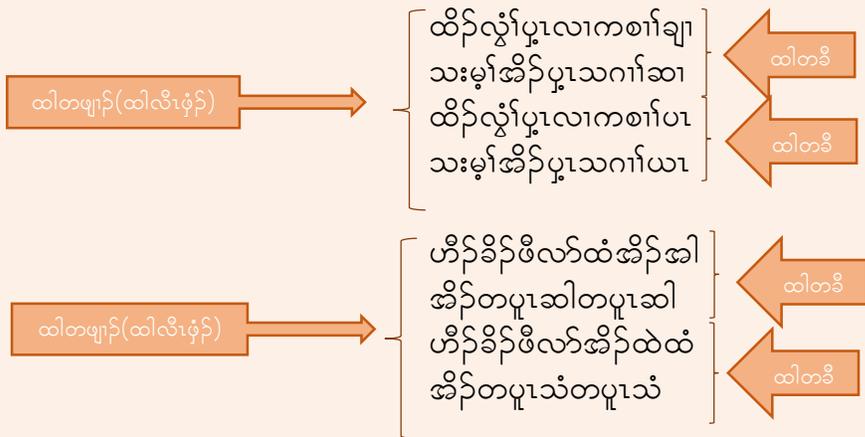
၁.သိၣ်လိဆိထါအဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ(၁န့ၣ်ရံၣ်)

တါလါ “ထါ” န့ၣ် အိၣ် ဒီးအဂ့ၢ်မိာ်ပုၣ်ခံမံ၊ လါအမ့ၢ်ဝဲ “ထါဒီးယုာ်” ဒီး “ထါလိ၊ဖုံၣ်” လိ၊ မ့ၣ်ထါလိ၊ ဖုံၣ်တခိန့ၣ် ပကိးအိ၊လါထါတဖျၢၣ်န့ၣ်လိ၊.တု၊ပစံးထါတယုာ်န့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲယုကျိ၊,မ့တမ့ၢ်ဃိးကျိ၊မ့တမ့ၢ်အကျိ၊တဆံ, တဆံခံကျိ၊,တဆံလွဲာ်ကျိ၊ဒီးဆူညါကွဲးကွဲးလိ၊.ဒီးတကျိ၊တကျိ၊န့ၣ်လံာ်ဖျၢၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်ဖျၢၣ်စုာ်စုာ်လိ၊.

- ထါဒီးယုာ်အဒိ- ကစါခိၣ်သူဒီးပဟါ
- ကလိခိၣ်သူဒီးပဟါ
- ယု၊မ၊မုာ်အလိာ်လါပျါ၊
- ယု၊မ၊ဝဲ၊အလိာ်လါပျါ၊
- ကစါခိၣ်ဆိမံ၊ဝဲးဘါ
- ယု၊လိာ်ယု၊ကျဲတအိၣ်လါ၊

မ့ၣ်ထါတဖျၢၣ်(ထါလိ၊ဖုံၣ်)န့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲခံဒိ၊ဒီးတခိန့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲခံကျိ၊လိ၊.ထါတကျိ၊န့ၣ်လံာ်ဖျၢၣ်က ဘၣ်အိၣ်န့ၣ်ဖျၢၣ်ဒီးထါတခိအတါကတိ၊ခံဖျၢၣ်အသိၣ်န့ၣ်ကဘၣ်လိ၊ပလိာ်အသးလိ၊.

ထါတဖျၢၣ်အဒိ-

ထိုညီညီမိအဒိတနီၤ

(၁) ထိုတခိအဒိတနီၤ...၁.လိဖိထိန်သီအနၤကူ
ယဒုဒုဖိအညှိဘျ
၂.လိဖိထိန်သီအနၤကါ
ယဒုဒုဖိအညှိဝါ
၃.ယတမ့ၢ်ယဲပုၤအဆံး
ယအိန်ဒီးယထူယထံး
၄.ယမ့ၢ်ယဲဒန်ကညီဖိ
မၤတိအိန်တိဒန်ထိဘိ

(၂) ထိုတဖျၢန်အဒိတနီၤ... ၁.လိဖိထိန်သီအနၤကူ
ယဒုဒုဖိအညှိဘျ,
လိဖိထိန်သီအနၤကါ
ယဒုဒုဖိအညှိဝါ
၂.ယတမ့ၢ်ယဲပုၤအဆံး
ယအိန်ဒီးယထူယထံး
ယမ့ၢ်ယဲဒန်ကညီဖိ
မၤတိအိန်တိဒန်ထိဘိ

၃.တၢ်ဟ့ၣ်ဘျၢန်တၢ်လိတၢ်ဝုၤ

ယတမၤဘၣ်လုၤတက့ၤ,
ကမူတိတိမၤတိတိ
ဟံဖျါထိန်ယမ့ၢ်ကညီ

(၃) ထိုတယုၢ်အဒိတနီၤ...၁.အိန်(၆)ကျိၤ
ကစၢ်ခိန်သူဒီးပဟၤ
ကလိခိန်သူဒီးပဟၤ
ယွၤမၤမ့ၢ်အလိၢ်လၢပျၢၤ
ယွၤမၤမ့ၢ်အလိၢ်လၢပျၢၤ
ကစၢ်ခိန်ဆီမံၤဝဲးဘၤ
ယွၤလိၢ်ယွၤကျဲတအိန်လၢၤ

၂.အိန်(၈)ကျိၤ
ဟိန်တဂ့ၤ,ဒုဟိန်တဂ့ၤ
မိၢ်လဲၤတၢ်ကိးမးဟဲက့ၤ
ပုၢ်ဒုမ့ၢ်ဖိအနီၢ်ဆံး
ဖိနဲကဲၣ်ကဒိန်ထိန်ဒီး
ပုၢ်ဒုမ့ၢ်စုဒုန်ပအုး
ဆုဘုမ့ၢ်ဟဲထိန်တချုး
ပုၢ်ဒုမ့ၢ်စုဒုန်လိၤစဲၤ
ဒ်ကဆိဝါတုၢ်ထိန်ဖဲ

၃.အိမ်အကျို(၁၀)
 မိနုမိနုထိုင်မိနု
 နလဲအိမ်ဖဲလဲဒီစူ
 မိနုမိနုထိုင်မိနု
 တင်ဂိထိုင်လံဆူးမုန်အူ
 ဆူးမုန်အူခါပန်ဟူ
 ပူထိုင်ဝဲမိနုမိနု
 ဖိသင်မဒီးမိနုမုန်
 မိနုတခိကိးတပျိုင်
 မိနုမိနုကနန်မုန်
 မိမမံအဖိလၢစုန်

၂.သိင်္ဂလိတင်ကွဲးထါတခိ(၃နန်ရံင်)

တင်ဂဲလိ(၁)...မၤပွဲၤကွဲးတင်လီၤဟိတဖၣ်ဒီးလံာ်မဲာ်ဖျိုင်လၢတင်ဟ့ၣ်ဟဲဖဲလံာ်ဒိတဖၣ်အံၤတက့ၢ်.(၁၀မံးနံး)

အိမ်ထွဲဖိတဲလၢဘျါမ့ၤဝဲနန်ဘိ

၁.ပမုန်ပဝဲဖိဆံးဖိ

ပံလၢဒီးလီၤအိမ်ထီ.....

၂.ဟဲဒိင်ပကညီကူကၤ

ယုာ်ဒီးပတင်ဆဲးတင်.....

၃.လၢဟံၣ်လၢပီဒိက.....

မိၢ်ပၢအတင်သိင်္ဂတဖၣ်

၄.လၢကွဲးစ့ၢ်ကိးလူပိာ်.....

သရၣ်အတင်သိင်္ဂနဲၣ်ကျဲ

၅.ဟးကိးမိၢ်ပုၤမိၢ်တဂ့ၤ

ပုၤမိၢ်တဖုးအိပ်ပ.....

၆.အိမ်မိၢ်နုၢ်ထံကွဲးမိၢ်မဲာ်

စူၢ်နဲနန်နဲမိၢ်တင်.....

၇. မှီခိုမှုမရှိဘဲ...
ပစ္စည်းကုန်ကျစရိတ်
၈. မှီခိုမှုမရှိဘဲ...

ထိုင်ခုံ...
၉. မှီခိုမှုမရှိဘဲ...

ခုန်...
၁၀. မှီခိုမှုမရှိဘဲ...

ပုဒ်...
၁၁. မှီခိုမှုမရှိဘဲ...

တစ်လ... (၂)... မှီခိုမှုမရှိဘဲ...
ညှိပေး...
၁. ပုဒ်...
ဟန်...
၂. တစ်...
ကဲ...
၃. ထူ...
နတ်...
၄. က...
ကျိန်...
၅. မှီ...
ပုဒ်...
၆. ကျိန်...
ကွဲ...
၇. က...
မလိ...

၈.ဂေးကျားလီဒီးယေးဒီး.....
ကွဲထံကွဲဆေးဒီးမေးနဲ

၉.စေးတဖျာဒီးသေးဒီး.....
တဲသုကမဲထီဘီလီ

၁၀.မေးလီတံနဲကညီ.....
မုတမုနဲကလီတံ

တဲဂဲလီ(၃)...မေးပဲကျဲထီတဲလီအဲဒီလီတဲကဲကျဲနဲတုအဲပညီဖျဲတဲကွဲ.(၂၀မဲးနဲး)

၁.ကညီမိဖဲကဲဒီစိ
.....

၂.ဒီနဲနဲလဲထံလီဆူ
.....

၃.ပမုဖဲသဲတဲတဲတီ
.....

၄.တဲအိမုစိဆဲဂဲဝါ
.....

၅.ပမုဖဲလဲလဲဒီဒဲဒဲ
.....

၆.ကညီဖဲပုအဲတဲတီ
.....

၇.တဲယုးယီပဲကဲမိပဲ
.....

၈.အဲနဲတဲဖျဲတဲဘုဒဲဘဲ
.....

၉.တဲအဲပုအဲပဲပဲဒီ
.....

၁၀.ဒီကဲအိဒီးတဲသဲမဲ
.....

တၢ်ဂၢၤလိ(၄)...မၤပွဲၤက့ၤထါတခီလၢအအိၣ်လီၤတၢ်က့ၤတကျိၤန့ၣ်တုၤအခိပညီဖျါတက့ၢ်.(၂၀မံးနံး)

၁.....

ပိၣ်မုၢ်ကျဲးစးလဲၤလၢညါ

၂.....

ယကဆၢနၤဆူနဟံၣ်

၃.....

တၢ်တဘျီအံၤတၢ်လီၤဆီ

၄.....

ကဘျဲးကဘျဲးအိၣ်တလၢ

၅.....

မၤလၢသးခုတကအု

၆.....

ကန့ၢ်ဘၣ်ခိၣ်သလုးထူ

၇.....

တၢ်လၢကပီၤနကန့ၢ်

၈.....

ကွၢ်ဖဲနကအိၣ်ဒီးလဲၤ

၉.....

နလီၤဂၢၢ်လၢဒိကအိ

၁၀.....

မ့ၢ်ဝဲကညီန့ၣ်ထီၣ်သီ

တၢ်ဂၢၤလိ(၅)...ကွဲးထါတခီဘၣ်ဃးတၢ်စံးဘျူးန့ၣ်တုၤအပွဲၤထီၣ်အခီတဆံတက့ၢ်.(၃၀မံးနံး)

၁.....
.....

၂.....
.....

၃.....
.....

၄.....
.....

၅.....
.....

၆.....
.....

၇.....
.....

၈.....
.....

၉.....
.....

၁၀.....
.....

တၢ်ဂၢၤလိ(၆)...ကွဲးထါတခီဘၣ်ဃးပပုၤကလုာ်အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်တုၤအပူၤထီၣ်အခီတဆံတက့ၢ်.(၃၀မံးနံး)

၁.....
.....

၂.....
.....

၃.....
.....

၄.....
.....

၅.....
.....

၆.....
.....

၇.....
.....

၈.....
.....

၉.....
.....

၁၀.....
.....

တၢ်ဂဲၤလိ(၇)...ဃုထၢတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်တိၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပၢ်ဖဲလၢ်ခိအံၤတခါဒီးကွဲးန့ၢ်အိၣ်လၢထၢတခါန့ၣ်
တၢ်အပူၤထီၣ်အခိခံဆံတက့ၢ်.(၁န့ၣ်ရံၣ်)
(၁)မိၢ်ပၢ်အဘျူး(၂)ကိၢ်ကညီ(၃)တၢ်ကဆဲးကဆီ(၄)ကညီကျိၣ်ထူးတိၤ
ထၢအိၣ်တိၤ.....

၁.....
.....

၂.....
.....

၃.....
.....

၄.....
.....

၅.....
.....

၆.....
.....

၇.....
.....

၈.....
.....

၉.....
.....

၁၀.....
.....

၁၁.....
.....

၁၂.....
.....

၁၃.....
.....

၁၄.....
.....

၁၅.....
.....

၁၆.....
.....

၁၇.....
.....

၁၈.....
.....

၁၉.....
.....

၂၀.....
.....

၄.၃.သိင်္ဂလိတော်ကွဲးထါတဖျာင်(၃နာ်ရံင်)

တၢ်ဂဲၤလိ(၁)...မၤပွဲၤက့ၤတၢ်လီၤဟိတဖျာ်ဒီးလံာ်မဲာ်ဖျာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ဟ်ဖဲလၢ်ခိတဖျာ်အံၤတက့ၢ်.(၂၀မံးနံး)

မူမုးမးမးနၢၤဂၢၤထးမၤစၢၤလၢၣ်ပူၤက့ၤကိးလီၤ
ပိုၤဘျီတိၤလီၤဘျီ
၁.ဒီပုၤဝဲၢ်ဆီဟံၣ်မ့ၢ်ကျၢၤ
မူခိၣ်လီၤပိုၢ်ဆိၣ်ထီၣ်.....
ဒီပုၤဝဲၢ်ဆီဟံၣ်မ့ၢ်ဝး
မူခိၣ်လီၤပိုၢ်ဆိၣ်ထီၣ်.....

၂.ပဒီပုၤဝဲၢ်ပမ့ၢ်ယူ
ပိာ်ထီၣ်ဃီလဲၤထီၣ်ဆူ.....
ပမ့ၢ်ယူဒီပုၤဝဲၢ်ခါ
ပိာ်ထီၣ်ဃီလဲၤထီၣ်ဆူ.....

၃.ဆီဖိၣ်ယဲထိးဖိုၣ်အနိး
ဖိၣ်ယဲအဲၣ်မူအဲၣ်သ.....
ဆီဖိၣ်ယဲထိးဖိုၣ်အသး
ဖိၣ်ယဲအဲၣ်မူသကိး.....

၄.ပမ့ၢ်ဖွးလၢခိၣ်ဒုၣ်ဒၢ
ဒီပုၤဝဲၢ်ခဲလၢၣ်ခဲ.....
လၢခိၣ်ဒုၣ်ဒၢပမ့ၢ်ဖွး
ဒီပုၤဝဲၢ်ခဲလၢၣ်ကိး.....

၅.ဟိၣ်ခိၣ်ကဲသီသဘျီဖိ
မ့ၢ်လၢယူၤတ့ၤဒီးယူၤ.....
ဟိၣ်ခိၣ်ကဲသီသဘျီဖး
မ့ၢ်လၢယူၤတ့ၤဒီးယူၤ.....

၆.ဒီပုၤဝဲၢ်ပသးမ့ၢ်ယူ
တၢ်ပိုၤအိၣ်လၢပစု.....
ဒီပုၤဝဲၢ်ပသးမ့ၢ်ပိုၤ
တၢ်ပိုၤအိၣ်လၢပစု.....

၇. ဇီပုဂံဝါပသးမုာ်တီ
တၢ်ပှ်အိၣ်လၢပစု.....
ဇီပုဂံဝါပသးမုာ်လိၤ
အိၣ်ပှ်ပစုမုာ်တၢ်.....

၈. ဇီပုဂံဝါဆီဟံၣ်မုာ်သ့
မူခိၣ်လိၤပှ်အိၣ်ထီၣ်.....
ဇီပုဂံဝါဆီဟံၣ်မုာ်စး
မူခိၣ်လိၤပှ်အိၣ်ထီၣ်.....

၉. ဇီပုဂံဝါပသးမုာ်တီ
တၢ်အုးကွၢ်အမဲၣ်ထံ.....
ဇီပုဂံဝါပသးမုာ်ဃူ
ဘၢၣ်ထီၣ်ပီၤလဲၤထီၣ်ဆူ.....

၁၀. ထံၣ်မုာ်ကယီၤကယီၤ
ကဆံၣ်ထီၣ်က့ၤဒၣ်တ.....
အိၣ်မုာ်ချးထးခိၣ်ကိာ်သး
ကတိၤချးလိၤကမၣ်.....

တၢ်ဂဲၤလိ(၂)...မၤပုၤထီၤတဖျၢၣ်အတၢ်လီၤဟိတဖၣ်လၢထီၤတကျိၤတကျိၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ဟ်ဖဲလၢခိတဖၣ်အံၤ
တက့ၢ်.(၃၀မံးနံး)

ခဲလၢၢ်တကြၢးပမၤဘူးကထံၣ်ဘၣ်နဲဒၣ်သပုၤတၢ်အသီတုၤအိၣ်ပုၤလံထဲးဂံၢ်ဘါမၤတဘျီယီ
တၢ်ဆါအါရၤလီၤဒီၣ်စိတၢ်အသီတုၤအိၣ်ပုၤလံအဲၣ်ပကၤဟးဆူးလီၤစိၤအိၣ်ဒီးသးကဆဲးကဆီ
တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အိၣ်ထဲတမံၤပုၤမ့ၢ်အိၣ်အီၤအိၣ်ပုၤဆါပုၤတၢ်ကိၢ်ထီၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဘျီတၢ်ပသိၣ်ဆါအလီၢ်မံ
မၤဆါသ့ၣ်ကျိၤဖိအါဘိတၢ်သ့ၣ်စၢ်ဟဲအိၣ်သကိးအိၣ်ဒီးအံၤသၣ်တၢ်ကူးရဲ ပအိၣ်တဘၣ်ပမူၤသ့
ပုၤဆီမိၣ်မ့ၢ်ထူၣ်တၢ်မၤလၢန့ၣ်မဲၣ်ညါမဲၣ်ကူၤဆါကထံၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်အါမး

၁.သဘျုၣ်မၤဘျီမဲၣ်ချံဆါ
.....

တၢ်မ့ၢ်မူၤပုၤ,ပုၤအိၣ်ဝဲ
.....

၂.ထူၣ်တၢ်လွဲၢ်ဝါပုၤသ့ၣ်ညါ
.....
ပုၤဘၣ်ခဲစၢ်အတၢ်ဆါ
.....

၃.သဲးသၣ်သဲးချံဒီးသ့ၣ်ဘ့ၣ်
.....
ပုၤအိၣ်အီၤမ့ၢ်အါကဲၣ်ဆိး
.....

၄.ကသံၣ်ညါသူးအစီထံ
.....
မိၣ်ဝါ,မိၣ်ကျိ,မိၣ်ကိးမ့ၢ်
.....

၅.သဲးသၣ်,ထူၣ်,သဘျုၣ်,ညါသူး
.....
မ့ၢ်အိၣ်အါပဲတဝါ
.....

၆.လၢပခိၣ်ပမၤဝးဝး
.....
တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတဖၣ်
.....

၇.တၢ်လီၢ်လံၤတဖၣ်ပူၤကွံၣ်
.....
မံၣ်တဂ့ၤကညီဖိ
.....

၈.နတ်ထံ၌တော်ဆီကမိ၌

.....

တော်အသိတမ္ဗတော်ကီ

.....

၉.စုသံးတော်ကလှော်ကလီ

.....

လၢတော်ဂုၢ်ဒ်အံၤအယီ

.....

၁၀.ဒ်ကပူၤလၢတော်ဆါအံၤ

.....

အဲၣ်ဖိအဲၣ်လံၤအဲၣ်ဟံၣ်ယီ

.....

တၢ်ဂၢၤလိ (၃)...ယုထၢတၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်တီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပၢ်ဖဲလၢ်ခီအံၤခံၤဒီးကွဲး ဒူးကဲထီၣ်အီၤလၢထီၣ်တဖျၢၣ်န့ၣ်
တၢ်အပူၤထီၣ်အဖျၢၣ်ခံဆံတက့ၢ်.(၁:၄၀န့ၣ်ရံၣ်)
တၢ်ကွဲးတၢ်စံးဘျူးတၢ်သးခုတၢ်ယုတၢ်ဖိးမိၢ်ပၢ်တၢ်အဲၣ်ယပုၤကလုာ်ယထံယကီၢ်
ထီၣ်အခိၣ်တီၤ(၁).....

၁.
.....
.....
.....
.....
.....

၂.
.....
.....
.....
.....
.....

၃.
.....
.....
.....
.....
.....

၄.
.....
.....
.....
.....
.....

၅.
.....
.....
.....
.....
.....

၆.

.....

.....

.....

.....

.....

၇.

.....

.....

.....

.....

.....

၈.

.....

.....

.....

.....

.....

၉.

.....

.....

.....

.....

.....

၁၀.

.....

.....

.....

.....

.....

ထိုအခိဉ်တီ(၂).....

၁.

.....
.....
.....
.....
.....

၂.

.....
.....
.....
.....
.....

၃.

.....
.....
.....
.....
.....

၄.

.....
.....
.....
.....
.....

၅.

.....
.....
.....
.....
.....

၆

.....

.....

.....

.....

.....

၇

.....

.....

.....

.....

.....

၈

.....

.....

.....

.....

.....

၉

.....

.....

.....

.....

.....

၁၀

.....

.....

.....

.....

.....

၄.သိပ်လိတ်ကွဲးထိဒီယု(၃နာ်ရံာ်)

၁.ကွာ်ကါကွာ်တၢ်မၤလိထိအဂ့ၢ်ဒ်အဖိခိာ်အိာ်တၢ်အသိး(၁၅မံးနံး)

တၢ်ပစံးထိတယုာ်န့ၣ် ကဘၣ်အိာ်ဝဲယုကျိၤ, မ့တမ့ၢ် ဃိးကျိၤ မ့တမ့ၢ် အကျိၤတဆံ, တဆံခံကျိၤ, တဆံလွံာ်ကျိၤဒီးဆူညါကွာ်ကွာ်လိၤ.ဒီးတကျိၤတကျိၤန့ၣ်လံာ်ဖျါန့ၣ်ကဘၣ်အိာ်ဝဲနွံဖျါန့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်လိၤ.

ထိတယုာ်အဒိတနီၤ...

၁.ထိတယုာ်လၢအအိာ်(၆)ကျိၤ

ကစၢ်ခိာ်သူဒီးပဟၢ
ကလိခိာ်သူဒီးပဟၢ
ယုၤမၤမ့ၢ်အလီၢ်လၢပျါၤ
ယုၤမၤဝဲၤအလီၢ်လၢပျါၤ
ကစၢ်ခိာ်ဆိမံၤဝဲးဘၢ
ယုၤလီၢ်ယုၤကျဲတအိာ်လၢၤ

၂.ထိတယုာ်လၢအအိာ်(၈)ကျိၤ

ဟီၣ်တဂ့ၤ,ဒုဟီၣ်တဂ့ၤ
မိၢ်လဲၤတၢ်ကိးမးဟဲက့ၤ
ပုၤဒုမ့ၣ်ဖိအနီၢ်ဆံး
ဖိနဲကဲာ်ကဒိာ်ထီၣ်ဒံး
ပုၤဒုမ့ၣ်စုန့ၣ်ပအုး
ဆုဘုမ့ၢ်ဟဲထီၣ်တချုး
ပုၤဒုခါစုန့ၣ်လီၤဝဲၤ
ဒ်ကဆိဝါတုာ်ထီၣ်ဝဲ

၃.ထိတယုာ်လၢအအိာ်အကျိၤ(၁၀)

မိၢ်စူမိၢ်စူထီၣ်မိၢ်စူ
နဲလဲၤအိာ်ဝဲလဲၣ်ဒီစူၤ
မိၢ်စူမိၢ်စူထီၣ်မိၢ်စူ
တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်လံဆူးမ့ၣ်အူ
ဆူးမ့ၣ်အူခါပနာ်ဟူ
ပူၤထီၣ်ဝဲမိၢ်စူမိၢ်စူ
ဖိသၢ်မၤဒီးမိၢ်စူမ့ၢ်
မိၢ်စူတခိကိးတပျါၣ်
မိၢ်စူမိၢ်စူကနာ်မ့ၢ်

မိမိမေ့အဖိလစာစဉ်

၂. တစ်ဂါးလိ(၁)

မာယုကွန်နွန်တင်ဂါးလါဘင်တင်တုအါအကျါသါဘင်ဒီးမာကွဲးဒူးကဲထိင်အါလါထါဖဲကျါတယုန့တုအကဲထိ
င်သါယုတကွန်.(၄၅မံးနံး)-သရင်တဖင်ကဘင်ဟ်သုင်ဟ်သးဒီးဖးကွန်ကိဖိတဖင်အတင်ကွဲးမု်အဟ်ဖျါထိင်တင်
မု်တင်တိနီနီနီကစီဒီခါန့လါ.

ထါအခိင်တီ(၁)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ထါအခိင်တီ(၂)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ထါအခိင်တီ(၃)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

၃.တၢ်ဂဲၤလိ(၂)

မၤယုၤကွၢ်ဖးန့ၢ်လံာ်တၢ်ယဲၤပူၤဖိတဖၣ်လၢကွၢ်သရၣ်ကတဲာ်ကတီၤပာ်ဝဲဒီး မၤကွဲး ငှးကဲ ထီၣ်အိၤလၢထါ ၈ ကျိၤတယုၢ် တုၤအန့ၢ်ၤၤယုၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.(၁န့ၣ်ရံၣ်)-သရၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီးဖးကွၢ်ကွၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ကွဲးလိၤတၢ်လိၤ ဃဲးလၢမ့ၢ်အဘၣ်အလိၤလိာ်အသးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဖးဝဲန့ၣ်ကစီၤဒီးခါန့ၣ်လိၤ.

ထါအခိၣ်တီ(၁)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ထါအခိၣ်တီ(၂)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

၄.တၢ်ဂဲၤလိ(၃)

မၤယုကွၢ်ဖးန့ၢ်လံာ်တၢ်စံာ်စိၤတဲာ်တဖၣ်လၢကွီၤသရၣ်ကတဲာ်ကတီၤပာ်ဝဲဒီးမၤကွဲးန့ၢ်ကဲထီၣ်အိၤလၢထါအကျိၤတဆံန့ၣ်တုၤအန့ၢ်ၤၤယုၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.(၁န့ၣ်ရံၣ်)သရၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဒီးဖးကွၢ်ကွီၤဖိတဖၣ်အတၢ်ကွဲးလိၤတံာ်လိၤဆဲလၢမ့ၢ်အဘၣ်အလိၤလိာ်အသးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဖးဝဲန့ၣ်ကစီၤဒီဒါန့ၣ်လိၤ.

ထါအခိၣ်တီ(၁)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ထါအခိၣ်တီ(၂)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

တၢ်မၤလိ(၅)ကွဲးလိတၢ်ပရၢဖုၣ်ဖုၣ်ညိညိဖိ(၅န့ၣ်ရံၣ်)

တၢ်မၤလိအဂ့ၢ်တဖၣ်

၁.ကဘၣ်စးထီၣ်တၢ်ကွဲးတၢ်ပရၢဖိလဲၣ်

၂.တၢ်ပရၢအမိၢ်ပုၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဖိလဲၣ်

၃.ဘၣ်မၤကတၢၢ်တၢ်ပရၢဖိလဲၣ်

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ

ဒ်သိးကွဲးတၢ်ပရၢညိညိဖိတဖၣ်ကသ့ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤ

ဒ်သိးဖဲကွဲးတၢ်ပရၢအခါကသ့သူတၢ်ကတိၤလၢအဆဲးအလၢ

စုကဝဲၤပိးလိလၢတၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်

၁.တၢ်ပရၢအဒိတဖၣ်လၢကကွၢ်ဖးဝဲအယီ

၂.လိာ်ပရၢအဒိတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤပုၤအီၤလၢတၢ်ကွဲးလိတၢ်ပရၢအဂီၢ်

၃.လိာ်ကဘျဲးတဖၣ်လၢကကွဲးလိတၢ်ပရၢအဂီၢ်

တၢ်သိၣ်လိအကျဲးဒီးအပတီၢ်တဖၣ်

၁.ဟ့ၣ်ဒုးကွၢ်အီၤတၢ်ပရၢအဒိလၢတၢ်ကွဲးအီၤဖုၣ်ဖုၣ်ဒီးညိညိဖိ(၃၀မံးနံး)

၂. သိၣ်လိကွဲးတၢ်ကွဲးလိာ်ပရၢအကျဲးလၢအညိညိဒီး ဒုးသူအဝဲသ့ၣ် လိာ်ပရၢအဒိတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤပုၤအီၤလၢတၢ်ကွဲးလိတၢ်ပရၢအဂီၢ်(၁:၃၀န့ၣ်ရံၣ်)

(၁) မုၢ်နံၤမုၢ်သီလၢကွဲးလိာ်

(၂) တၢ်ကွဲးလိာ်ဆူမတၤတဂၤအအိၣ်

(၃) တၢ်စးထီၣ်တၢ်ကွဲးအခိၣ်ထံးကဘၣ်မ့ၢ်ဖိလဲၣ်

(၄) တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဲၣ်ဒီးကွဲးအိၣ်ပုၤမံၤဒီးကဘၣ်ကွဲးဖိလဲၣ်

(၅) ကဘၣ်မၤကတၢၢ်တၢ်ကွဲးဖိလဲၣ်

(၆) တချုးဆဲးလိၤပုၤကွဲးတၢ်အမံၤကဘၣ်ကွဲးတၢ်မနုၤလဲၣ်

(၇) ကဘၣ်ဆဲးလိၤမံၤဖိလဲၣ်ဒီးဖဲလဲၣ်

၃.ဟ့ၣ်လိၤအီၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဘၣ်ကွဲးဝဲဒီးမၤအကွဲးလိတၢ်ပရၢဖုၣ်ဖုၣ်ညိညိဖိတက့ၢ်.(၃န့ၣ်ရံၣ်)

၃.၁.အကွီၤလၢအမၤလိတၢ်အဂ့ၢ်

၃.၂.အတၢ်သူတၢ်စွဲတၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စုအဂ့ၢ်

၃.၃.တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲအဂ့ၢ်

၃.၄.အတံၤသကိးလၢအအဲၣ်ဝဲဒိၣ်ကတၢၢ်တဂၤအဂ့ၢ်

၅.၁. ဟုတ်မှန်ကွဲအိတ်ပရီအိတ်ကွဲအိတ်ဖျတ်ဖျတ်ဒီးညီညီဖိ၃၀မံးနံး)
တံပရီအိတ်

လါယူလံ(၈)သီ, ၂၀၂၀နံ

ဆူမိမိဒီးပါပါ

လါတံအိတ်ဒီးတံသုန်နိတ်ဘုတ်သုအိတ်အါအါပူကွဲတံဆူမိမိပါပါအိတ်မုန်အံလီ. မိမိဒီးပါပါဒါ,
ဖဲယကွဲလံအါယအိတ်ဆူသးဖုံလီ. ဆါလါမိမိပါပါစုကိးကအိတ်ဆူသးခုဒ်ယအသိးလီ.

ခဲအံယထီၣ်ကဒါကွဲကွဲလံ. စးထီၣ်လါမုန်တနံ(မုန်ဆု) တုလါမုန်ယုနံ(မုန်ဘူ) နှံယထီၣ်ကွဲကိးမုန်နံ
ဒဲးလီ. မုန်လါတံဆါခိဝံး(၁၉) အယိ ပကွဲအိတ်ထီၣ်ဘုတ်ဆါဘုတ်ကတိတ်တသုဘုတ်. ကွဲအိတ်ထီၣ်ကွဲနီလီ (ဖဲခဲ)
ဒီတလါညါအယိ ပဘုတ်ထီၣ်ပုကွဲအလီလါမုန်ယုနံ ကိးနှံဒဲးလီ. ယမလိတ်မုန်ကစီဒီလီ. လံလါဘုတ်
မလိတ်ဖုတ် ကိထီၣ်ကိးနံ ဒဲးလီ. ဘုတ်တဘျီဘျီ တံဘုတ်ယသးစုကိးလီ. သုန်နိတ်ဘါထုက ဖုတ်လါယဂီၢ်စု
ကိးတကွဲ.

သးသယုတ်ဘုတ်သုဒိတ်မးလီ. ကွဲမုန်ပျါယကကွဲဟးအိတ်သကိးသုလီ. ခဲအံမုန်လါယကဘုတ်မဟံၣ်တံမ
လါသရုတ်ဟုတ်လီပုအယိကကွဲဟံးစါပုအံလီ.

သုဖိမုန်အိတ်သု,
နီဖိအိတ်

၅.၂. သိၣ်လိကွဲတံကွဲလံပရီအကျဲလါအညီညီဒီးဒီးသူအဝဲသုၣ်လံပရီအိတ်တဖုတ်လါတံကမာပုအါ
လါတံကွဲလိတ်ပရီအဂီၢ်(၂နံရံ)

★(က) တံလါကဘုတ်ဆိကမိၣ် ဒီးကဘုတ်အိတ်လါတံကွဲတံပရီအပူဒီးကဘုတ်ကွဲဟံလီအါအလီအကျဲဖဲ
လဲၣ်.

- (၁) မုန်နံမုန်သီလါကွဲလံ
- (၂) တံကွဲလံဆူမတေတဂါအအိတ်
- (၃) တံစးထီၣ်တံကွဲအိတ်ထံးကဘုတ်မုန်လဲၣ်
- (၄) တံဂုၢ်လါအိတ်ဒီးကွဲအိတ်ပုမံဒီးကဘုတ်ကွဲဒ်လဲၣ်
- (၅) ကဘုတ်မကတံတံကွဲဒ်လဲၣ်
- (၆) တချုးဆဲးလီပုကွဲတံအမံကဘုတ်ကွဲတံမနုလဲၣ်
- (၇) ကဘုတ်ဆဲးလီမံဒ်လဲၣ်ဒီးဖဲလဲၣ်

(၁) မှုနံ့မှုသိလါကွဲးလံာ်...ကွဲးလီအီလါလံာ်ပရါအနာ်လါစုထွဲတကပ၊ လါတံာ်ဖီခိာ်က တံာ်န့ာ်တက့ာ်.
ကွဲးလီအီလါလါအမံ၊ ဝံးဒီးလါထီာ်ပဲာ်သီ၊ ဒီးနံာ်...အဒိ-လါယူလံ(၈)သီ၊ ၂၀၂၀နံာ်

(၂) တံာ်ကွဲးလံာ်ဆူမတါတဂါအအိာ်...လါမှုနံ့မှုသိအဖီလံာ်လါစုထွဲတကပ၊ န့ာ်
ကွဲးလီအီ “ဆူ” လါညါ ဝံးဟံာ်ဟိအလီာ်ကအိာ်ပးဖီစုမှုဒိာ်ဝံး ကွဲးလီပုလါနကွဲးအိာ်သကိးအီအမံ၊ တက့ာ်.
အဒိ...ဆူမိမိဒီးပါပါ

(၃) တံာ်စးထီာ်တံာ်ကွဲးအိာ်ထံးကဘာ်မှုဒ်လဲာ်... ၃.၁.ကွဲးဖျါထီာ်ဆိတံာ်မါအသးလါပသးအပူ၊
အဒိ...လါတံာ်အဲာ် ဒီးတံာ်သ့ာ်နီာ်ဘာ်သ့အဒိာ်အအါအပူ၊ မ့တမှု လါတံာ်ယူးယီာ်ဟံာ်ကဲအပူ၊
မ့တမှု လါတံာ်ဆါထံာ်ဘာ်န့အဒိာ်အအါအပူ၊ မ့တမှု လါတံာ်သးသယုာ်ဘာ်န့အဒိာ်အအါအပူ၊
မ့တမှုဒ်အဂါတမံမံသ့လီ၊

၃.၂.ကွဲးလီက့ပုလါလါပကွဲးတံာ်ဆူအအိာ်အမံဒ်အမုာ်ဒ်လါလံာ်ခိအဒိအသိးအံ၊ န့ာ်လီ၊

အဒိ...ကွဲးတံာ်ဆူမိမိပါပါအအိာ်မှုဒ်အံ၊ လီ၊

...ကွဲးတံာ်ဆူနီနီ(စီစီ)(ဒုမုာ်)(ဒုခါ)(မှုဂါ)(ဖါတံာ်)(သရဲာ်)(တံးသကိး)အအိာ်ဒ်အံ၊ လီ၊

၃.၃.ကွဲးဖျါထီာ်လါဖဲပကွဲးလံာ်အခါပတံာ်အိာ်ဆူာ်အိာ်ချမါသးဒ်လဲာ်.

အဒိ... (မိမိဒီးပါပါစါ)ဖဲယကွဲးလံာ်အခါယအိာ်ဆူာ်သးဖုံလီ၊

...(မှုဂါဖါတံာ်စါ)ဖဲယကွဲးလံာ်အခါယအိာ်ယအိာ်တဆူာ်အါအါဘာ်.

...(တံးသကိးစါ)ဖဲယကွဲးလံာ်အခါယအိာ်သ့ာ်သံဆါတဖဲးတဖဲးလီ၊

...(သရဲာ်စါ)ဖဲယကွဲးလံာ်အခါယအိာ်ဆူာ်မါကဲဖဲအကြါးလီ၊

...(ဒီပုာ်ဖဲာ်စါ) ကွဲး ဒ်တံာ်မါအသး ဒီးပုာ်ဘာ်ယး ဒီးပတံာ်အိာ်ဆူာ်အိာ်ချ တမံဂု၊ တမံဂု၊
သ့ဝဲလီ၊

၃.၄.ကွဲးဆါဂု၊ ဆါဝါဘာ်က့ပုလါလါပကွဲးန့ာ်အလံာ်

အဒိ...ဆါလါမိမိပါပါစုာ်ကိးကအိာ်ဆူာ်သးခုဒ်ယါအသိးလီ၊ (ဖဲန့မှုအိာ်ဆူာ်အယိ)

...ဘာ်ဆဲာ်ဆါလါမိမိပါပါတခါကအိာ်ဆူာ်သးခု၊ ပဲာ်ဂံာ်ပဲာ်ဘါလီ၊ (ဖဲန့မှုတအိာ်ဆူာ်အယိ)

★ လါမိမိပါပါအလီာ်န့ာ်ကွဲးလီက့ပုလါလါပကွဲးန့ာ်အတံာ်ပရါတဂါအမံ၊ န့ာ်တက့ာ်.

(၄) တံာ်ဂုာ်လါအဲာ်ဒီးကွဲးအိာ်ပဲာ်မံးဒီးကဘာ်ကွဲးဒ်လဲာ်...တံာ်ဂုာ်လါအဲာ်ဒီးကွဲးန့ာ်အိာ်ပဲာ်မံးလဲာ်
န့ာ်ကွဲးနီာ်ဟံာ်လီ၊ အီလါတံာ်လီ၊ ဆဲးဝံးဘာ်ယးဒီးတံာ်ဂုာ်တမံ၊ န့ာ်ကွဲးအီထဲတကလါ၊ ဧါ
ဒီးတကလါ၊ န့ာ်ကွဲးအီအအါကတံာ်ကျိပဲာ်၅-၇ကျိ၊ ဧါတက့ာ်.

အဖို့... (၁) တာ်မလိအဂ်ာ် (၂) တာ်အိၣ်တာ်ဆိးအလိၣ်အဂ်ာ် (၃) တံၤသကိးတဖၣ်အဂ်ာ်

ခဲအံၤယထီၣ်ကဒါက့ၤက့ၤလံၤစးထီၣ်လၢမ့ၢ်တနံၤ (မ့ၢ်ဆၣ်) တုၤလၢမ့ၢ်ယုနံၤ (မ့ၢ်ဘူၣ်) န့ၣ်ယထီၣ်က့ၢ်ကိးမ့ၢ်နံၤဒဲးလီၤ
.မ့ၢ်လၢတာ်ဆါခိဝံး (၁၉) အယိပက့ၢ်အိးထီၣ်ဘၣ်ဆါဘၣ်ကတီၢ်တသ့ဘၣ်. က့ၢ်အိးထီၣ်က့ၤနီၣ်လီၤ (၁၆၁) ဒီတလါည
၂ အယိပဘၣ်ထီၣ်ပဲၤက့ၤအလိၣ်လၢမ့ၢ်ယုနံၤကိးနွံဒဲးလီၤ. ယမလိတာ်မုၢ်ကစီဒီလီၤ. လံာ်လၢဘၣ်မလိတဖၣ်ကိထီ
ၣ်ကိးနံၣ်ဒဲးလီၤ. ဘၣ်တဘျီဘျီတာ်ဘျးယသးစ့ၢ်ကိးလီၤ. သ့ၣ်နီၣ်ဘါထုကဖၣ်လၢယဂီၢ်စ့ၢ်ကိးတက့ၢ်. ယအိၣ်ဘၣ်
လၢက့ၢ်အဟံၣ်ဒဲးမ့ၢ်မးလီၤ. ဟံၣ်ဒဲးမိၢ်ပာ်တဖၣ်က့ၢ်ထွဲပခံၣ်ဒီၣ်မးလီၤ. အဲၣ်ဘၣ်ပုၤဒ်အနီၣ်ကစၢ်အဖိဒဲးအသိးန့ၣ်
လီၤ. ဝဲပဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါဒီးအိၣ်တမုၢ်ဘၣ်အခါက့ၢ်ထွဲပခံၣ်တုၤလီၤတီၤလီၤဒီးမ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဒီၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လဲၤဆုၤ
ပုၤဆူတာ်ဆါဟံၣ်လီၤ. ယအိၣ်ဒီးတံၤသကိးအါဂၤလၢက့ၢ်ဒီးလၢဟံၣ်ဒဲးစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပမ့ၢ်မိၢ်အါဒ်ပာ်အါဂၤအဖိ
အသိးဘၣ်တဘျီဘျီပနၢ်ပာ်လိာ်ပသးဂ့ၤဒီးဘၣ်တဘျီဘျီန့ၣ်ပတဘၣ်လိာ်တီၤဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တကဲ
ထီၣ်တာ် ကိတာ် ခဲအိၣ်အမုၢ်နီတမံၤဘၣ်. ပအိၣ်သကိးသ့ ဒီးပမၤစၢၤလိာ်ပသးကဒဲကဒဲဒ်အလိၣ်အိၣ်ဒီးပမၤသ့အ
သိးန့ၣ်လီၤ.

(၅) ကဘၣ်မၤကတၢ်တာ်ကွဲးဒ်လဲၣ်... ကွဲးဖျါထီၣ်နတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဒီးနတၢ်ဆါမုၢ်လၢဘၣ်ထွဲဒီးပုၤလၢနကွဲး
န့ၢ်အီၤအလံာ်ဒီးအလိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ကွဲးဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးမူဒါလၢလီၤဘၣ်နၤလၢနဘၣ်ဟံးန့ၢ်ဒီးမၤအီၤလၢအဆိအချ
သပုၤကတၢ်လၢနဟ့ၣ်တာ်ဆါကတီၢ်လၢနကွဲးတာ်သ့ပုၤအံၤန့ၣ်တက့ၢ်.

အဖို့... သးသယုာ်ဘၣ်သ့ဒီၣ်မးလီၤ. က့ၢ်မ့ၢ်ပျါယကက့ၤဟးအိၣ်သကိးသုလီၤ. ခဲအံၤမ့ၢ်လၢယကဘၣ်မၤဟံၣ် တာ်မၤ
လၢသရၣ်ဟ့ၣ်လီၤပုၤအယိကကွဲးဟံးစၢၤပုၤအံၤလီၤ.

(၆) တချုးဆဲးလီၤပုၤကွဲးတာ်အမံၤကဘၣ်ကွဲးတာ်မနုၤလဲၣ်...
၆.၁. ကွဲးလီၤပတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤလၢပကွဲးန့ၢ်အလံာ်
အဖို့... သုဖိမုၢ်အဲၣ်သု/ နတံၤသကိးအဲၣ်နၤ/ နပုၤအဲၣ်နၤ/ နပျဲၣ်ဖိအဆံးတဂၤ ဒီးအဂၤတမံၤမံၤဒ်နညီၣ်န့ၣ်သ့
ဘၣ်အီၤသ့
၆.၂. ကွဲးလီၤတာ်အံၤဖဲတာ်ပရၢအကတၢ်လၢစုစ့ၣ်တကပၤဖဲနကကွဲးလီၤနမံၤအဖိခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

(၇) ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤဒ်လဲၣ်ဒီးဖဲလဲၣ်... ကွဲးလီၤပုၤကွဲးတာ်အမံၤဖဲတာ်ပရၢအကတၢ်လၢစုစ့ၣ်တကပၤတက့ၢ်.

★ လံာ်ပရၢအဖိတဖၣ်လၢတာ်ကမၤပုၤအီၤလၢတာ်ကွဲးလိတာ်ပရၢအဂီၢ်
၁. ကွဲးတာ်ဘျါတာ်သိၣ်တာ်သီလၢတာ်ကွဲးတာ်ပရၢအဂီၢ်. ဒီးတာ်ပရၢအဖိလၢတာ်ဟ့ၣ်လီၤဟံးအီၤဒီးမၤပုၤတာ်အဖိ
လၢတာ်ဟ့ၣ်လီၤဟံးဖဲလံာ်ခိအံၤတုၤအဝံၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်တက့ၢ်.)

(မုန်နံ့မုန်သီလာကွဲးလံာ်).....

ဆူ.....(ကွဲးလံာ်ဆူမတၢတၢၤအအိၣ်)

(၃.၁.ကွဲးဖျါထီၣ်ဆိတၢ်မၤအသးလၢပသးအပူၤ).....ကွဲးတၢ်ဆူ

(၃.၂.ကွဲးလီၤက့ၤပုၤလၢပကွဲးတၢ်ဆူအအိၣ်အမံၤ)..... အအိၣ်မ့ၢ် ဒ်အံၤလီၤ.ဧၤ, ဖဲယကွဲးလံာ်

အခါ(၃.၃.ကွဲးဖျါထီၣ်ပတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့မၤသးဒ်လဲၣ်).....ဆၢလၢ

(၃.၄.ကွဲးဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ်က့ၤပုၤလၢပကွဲးန့ၢ်အလံာ်).....

(၄.တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဲၣ်ဒီးကွဲးအိၣ်ပဲၤမံၤဒီးကွဲးအီၤတမံၤဝံၤတမံၤဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(၅.မၤကတၢၢ်တၢ်ကွဲး).....

.....

(၆.၁.ကွဲးလီၤပတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤလၢပကွဲးန့ၢ်အလံာ်).....

(၇.ဆဲးလီၤမံၤ).....

၃. ဟုန်လီၤအီၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဘၣ်ကွဲးဝဲဒီးမၤအကွဲးလိတၢ်ပရၢဖုၣ်ဖုၣ်ညီညီဖိတက့ၢ်.
(၃န့ၣ်ရံၣ်)

★ ဟံးန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဖိလၢတဖၣ်အံၤဒီးမၤကွီဖိကွဲးတၢ်ပရၢဆူအမိၢ်အပၢ်အအိၣ်တဘျီ
ဒီးဆူအဒီပုၢ်ဝဲၣ်တဂၤဂၤအအိၣ်တဘျီတက့ၢ်. (ကဘၣ်ကွဲးတၢ်ပရၢခံဘျီလီၤ.) ဝံၤဒီးသ
ရၣ်သိၣ်လိတၢ်ကကွၢ်သမံသမိးန့ၢ်ကွီဖိအတၢ်ပရၢဒီးဘျီဘၣ်ဘျီလိၤန့ၢ်အီၤဒီးမၤစၢၤအီၤ
တုၤအကွဲးဝဲဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤထီၣ်သ့ဝဲတစုန့ၣ်တက့ၢ်.

၃.၁. အကွီလၢအမၤလိတၢ်အဂ့ၢ်

၃.၂. အတၢ်သူတၢ်စွဲတၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စုအဂ့ၢ်

၃.၃. တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲအဂ့ၢ်

၃.၄. အတံၤသကိးလၢအအဲၣ်ဝဲဒိၣ်ကတၢ်တဂၤအဂ့ၢ်

၃.၅. တၢ်လၢအလိၣ်ဘၣ်ဝဲအဒိၣ်ကတၢ်ခဲအံၤအဂ့ၢ်

တၢ်ဒီးဝဲးလၢတၢ်မၤလိခံပတီၢ်တပတီၢ်အဂီၢ်

တၢ်သံကွၢ်တၢ်...ဘၣ်ယးတၢ်ကတိၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်(၅၀မိး)

၁.နီၤဖးလီၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ၂၇၀တကူၢ်,ခံၣ်တကူၢ်ဝံၤမၤဖိၣ်န့ၢ်တၢ်ဖးတကူၢ်တခါဘၣ်ယးတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးအဂ့ၢ် အကျိၤအခိၣ်တီၤလၢလၢာ်ခိတဖၣ်အံၤထဲတခါဒီးအထီၣ်တဲဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢသရၣ်အမဲာ်ညါတက့ၢ် (၂၅မိး)

- (က)ကိၣ်ဖိအတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးဒီးကိၣ်သရၣ်လၢတၢ်မၤလိခံပတီၢ်
- (ခ) တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သး ဒီးပုၤလၢအသးပုၤန့ၢ်ဒီးပုၤတဂၤဂၤ(အပိာ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် အပိာ်ခွါ သ့ခဲလၢာ်လီၤ.)လၢ ကျဲပူၤ
- (ဂ)တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးဒီးန့ၣ်ဖိထၢဖိတဂၤဂၤ(ပုၤ,ဝဲၢ်,မိာ်,ပာ်,ဖံ,ဖု)လၢဟံၣ်ပူၤ
- (ဃ)တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးဒီးတံၤသကိးလၢသ့ၣ်ညါလိာ်သးတဂၤဂၤလၢတၢ်ဆါတၢ်ပုၤအလီၢ်
- (င)တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးဒီးပုၤတမ့ၢ်တဂၤဂၤလၢကျဲပူၤ

၂.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးလၢနမၤအီၤညိဒီးမ့ၢ်ကတၢ်ဖဲလဲတခါလဲၣ်န့ၣ်ကွဲးလီၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်န့ၢ်ပုၤအဒိတက့ၢ်. ကွဲးဖျါထီၣ်အဒိထဲတခါဒီးတက့ၢ်.(၂၅မိး)

- (က)သရၣ်မုၢ်(မ့)သရၣ်ဒီးကိၣ်ဖိလၢတၢ်မၤလိခံပတီၢ်
- (ခ)ကိၣ်ဖိဒီးကိၣ်ဖိလၢတၢ်မၤလိခံပတီၢ်
- (ဂ)တမ့ၢ်ဒီးမိာ်မ့တမ့ၢ်ပာ်လၢဟံၣ်(ဒၢး)ပူၤ
- (ဃ)တံၤသကိးဒီးပုၤမ့တမ့ၢ်ဝဲၢ်လၢကဘိယူၤသန့
- (င)ကိၣ်သရၣ်ဒီးကိၣ်ဖိလၢတမ့ၢ်သိၣ်လိမၤလိတၢ်လၢကိၣ်တဖျါဃိအပူၤဘၣ်ထံၣ်လိာ်သးလၢကျဲပူၤ

တၢ်သံကွၢ်ခံ....ဘၣ်ယးတၢ်ကွဲးလိာ်တဖၣ်(၁၀၀မိး)

၇.ကွဲးလီၤမုၢ်နံၤနံၤနံၤအမံၤလၢကညိကျိာ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤ,ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒီးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်.(၁၄မိး)

၈.ကွဲးလီၤကညိအလါ၁၃လါအမံၤဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤ,ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒီးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်.(၂၆မိး)

၉. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ယာ်အီၤလၢလၢာ်ခိတဖၣ်အံၤ ယုထၢန့ၢ်အီၤလၢအဘၣ်နသးအဂ့ၢ်ကတၢ်တခါ ဒီးကွဲး ဒုးကဲထီၣ်က့ၤအီၤလၢထါတယုာ်လၢအအိၣ်အစ့ၤကတၢ်အကျိၤခံဆံန့ၣ်တက့ၢ်.(၅၀မိး)

- ထါအခိပညိဂ့ၤ.... ၂၀မိး
- ထါအတၢ်ကတိၤအသိၣ်ပိာ်လိာ်အခံဘဒီးမ့ၢ်...၁၅မိး
- ကဒီးလံာ်မဲာ်ဖျါဘၣ်ခဲလၢာ်ဒီးစုလီၢ်ကွဲးတၢ်ဖျါလီၤတံၢ်လီၤဆဲး...၁၅မိး

၁၀.ကွဲးတၢ်ပရၢဆူနတံၤသကိးလၢနအဲၣ်အီၤဒိၣ်ကတၢ်တဂၤဂၤအအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အီၤနနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်, နန့ၣ်ဖိထၢဖိအဂ့ၢ်,ဒီးနတၢ်ဖိးတၢ်မၤ(မ့တမ့ၢ်)နတၢ်မၤလိမၤဒီးအဂ့ၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤတက့ၢ်.(၅၀မိး)

- ကွဲးတၢ်ပရၢဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်....၁၅မိး
- ကွဲးလံာ်မဲာ်ဖျါကဒီးဘၣ်ဒီးသုလံာ်မဲာ်ဖျါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤအခိပညိဖျါဂ့ၤဂ့ၤ.... ၂၅မိး
- စုလီၢ်ဂ့ၤ,ဖျါဆုံလီၤတံၢ်လီၤဆဲး,ကဆိ-၁၀မိး